

DIPLOMADOLGOZAT

KÁRMÁNNÉ ZOB B ESZTER
Vidékfejlesztési agrármérnök Msc szak

Keszthely
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Georgikon Campus

Vidékfejlesztési agrármérnök Msc szak

**A KÖZÖSSÉGI ÉLET FEJLESZTÉSE
SZENTPÉTERÚRON, PACSÁN ÉS EGERARACSÁN**

Belső konzulens: Dr. habil Bali Lóránt
egyetemi docens

Készítette: Kármánné Zobb Eszter
JPVIHS

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdálkodás Intézet

**Készthely
2023**

Tartalom

Témaválasztás	5
1. Bevezetés és célkitűzése.....	6
2. Irodalmi áttekintés.....	8
2.1. Településfejlesztés és a Digitális Jólét Program.....	8
2.2. Település és demográfia definíciói és értelmezései	14
3. Anyag és módszer – A vizsgált települések	17
3.1. Szentpéterúr	19
3.1.1. Kulturális lehetőségek.....	20
3.1.2. Egészségügyi kondíciók.....	21
3.1.3. Személyes biztonság	22
3.1.4. Lakhatás minősége	22
3.1.5. Oktatási feltételek.....	23
3.1.6. Turisztikai vonzerő.....	24
3.1.7. Társadalmi kohézió	25
3.2. Pacsa	26
3.2.1. Kulturális lehetőségek.....	27
3.2.2. Egészségügyi kondíciók.....	28
3.2.3. Személyes biztonság	28
3.2.4. Lakhatás minősége	29
3.2.5. Oktatási feltételek.....	29
3.2.6. Turisztikai vonzerő.....	31
3.2.7. Társadalmi kohézió	31
3.3. Egeraracs	33
3.3.1. Kulturális lehetőségek.....	34
3.3.2. Egészségügyi kondíciók.....	34
3.3.3. Személyes biztonság	35

3.3.4. Lakhatás minősége	35
3.3.5. Oktatási feltételek.....	35
3.3.6. Turisztikai vonzerő.....	36
3.3.7. Társadalmi kohézió	36
4. Vizsgálati eredmények és értékelésük.....	38
4.1. Értékelés az Okos körülmények indikátorai alapján.....	38
4.2. Statisztika, avagy a kérdőívek kiértékelése	40
4.2.1. I. kérdőív – Szentpéterúr	41
4.2.2. II. kérdőív – Pacsa.....	46
4.2.3. III. kérdőív – Egeraracs	50
5. Összefoglalás.....	55
6. Köszönetnyilvánítás	58
7. Szakirodalom jegyzéke	59
8. Mellékletek.....	61
9. Ábrajegyzék	68

Témaválasztás

Az általam kiválasztott témában szülőfalum, Szentpéterúr és két szomszédos település, Pacsa és Egeraracsa közösségi életében bekövetkezett változásokat és fejlesztéseket fogom bemutatni az elmúlt öt évből. Meghatározott mutatók szerint ismertetem a település egyes előnyeit és hátrányait, majd összevetem más települések adottságaival is.

Célom a községben felmérni az életkörülményeket és ezek javítása érdekében segíteni a vezetőséget, hogy minél színvonalasabb falvakat és városokat teremtsünk a vidéken.

Tanulmányaimat és ismereteimet a Magyar Agrár - és Élettudományi Egyetem Georgikon Campusán, a Nemzeti Községi Közfoglalkoztatási Egyetemen, valamint az Edutus Egyetemen végzett képzéseken keresztül szereztem meg és sajátítottam el.

1. Bevezetés és célkitűzése

*„Vidéki emberként a vidéki emberekért,
társágunk fejlődéséért, Magyarorszáért
és a magyar emberekért fogok dolgozni a jövőben is.”
/Nagy Bálint/*

Képviselő úr gondolatai indítottak el engem is azon az úton, ahol a vidék újra fénykorát élheti, lakosai bőségben élhetnek és a gördülékeny fejlesztéseknek köszönhetően felértékelődhet a vidéki életforma.

Kármánné Zobb Eszter vagyok, a Magyar Agrár – és Élettudományi Egyetem vidékfejlesztési agrármérnök mesterszakos hallgatója. Előző tanulmányaimat közgazdasági szakközépiskolában, valamint mezőgazdasági mérnöki alapképzésen végeztem. Gyermekkorom óta elhivatásomnak éreztem az emberek segítségét; és a természet iránti szeretetemmel is igyekeztem a fejlődő jövőért cselekedni. Különböző civil egyesületekben több éves tagsággal rendelkezek és jelenleg a Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrár – és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályán dolgozok, mint kérelemkezelési szakügyintéző. Munkámból kifolyólag, és az elmúlt években szerzett tapasztalataimmal arra törekszek, hogy egy élhetőbb és kiegyensúlyozottabb környezetet alakítsunk ki a jövő generációjának. Édesanyaként hitem erősödött abban, hogy gyermekeinket is abba neveljük, hogy hazánk felépítésében fontos kulcsszerepet játszik a vidék, ahol a hazai termelés nagy része zajlik. Alázattal és becsülettel tölt el, hogy a magyar mezőgazdaság egyik alkotóelemeként részt vehetek a termelési láncban azzal, hogy a gazdálkodók munkáját, vállalkozásuk fejlesztését és anyagi helyzetét irányíthatom és segíthetem. Meggyőződésem, hogy jó úton járunk ahhoz, hogy a vidék is magasabb szintre léphessen és a digitalizációba, azaz a modern világba is bekapcsolhassuk a termelési folyamatokat.

A kutatásom fő célja a települések élhetőségi mutatóin és a fejlesztési lehetőségein alapszik. A célzott szereplők egyértelműen a lakosság. Az alábbi fejezetekben beszámolok a két év alatt folytatott kutatásomról; általam kiválasztott településeket mutatok be különböző szempontok alapján, végül összehasonlítom azokat és a lakossági kérdőívek alapján állapítom meg a kutatás fő kérdéseire a válaszokat. A vizsgált időszakot az elmúlt öt évben állapítom meg, azaz a 2018 és 2022 között eltelt éveket vettem alapul, valamint a 2023-as évbe is betekintést teszünk.

Manapság a leggyakoribb probléma az urbanizáció és a vidéki élet közötti szakadék kialakulása. Jellemzően a vidékek előregednek és a fiatal generáció inkább a munkahelyhez közeli helyeken telepedik le, ami legtöbb esetben a nagyvárosokat jelenti. Elsősorban erre a kérdésre keresem a választ, hogy miért jobb egy városban élni, mint egy naturalista békésebb környezetben? Az esetek döntő többségében a városban letelepedők generációkon keresztül képesek a beton dzsungelben élni, míg a falusi környezetből kitörő emberek nem szándékoznak szülőfalujukban maradni. Mi az oka annak, hogy ez a vágy erősebb évről évre?

Mi lenne, ha a városi körülményeket kivetítenénk a falusi életre? Többen maradnának vidéken, több lenne a gazdálkodó és élhetőbbek lennének a kis falvak és tanyák is? Ezekre a kérdésekre csak akkor tudunk választ adni, ha egy szakemberek által készített modellt alkalmaznánk a településre. A fejlődő technológiának köszönhetően egyre több „okos megoldás” születik a négy fal között.

Tételezzük fel, hogy egy kis településnek mekkora előnyt jelentene egy olyan szakember segítsége, mint például egy digitális térségfejlesztési referens, aki a meglévő digitális újítások megismerésére ad lehetőséget. Vagy, ha egy helyi pályázatíróval rendelkezne, aki jól ismeri a község előnyeit és hátrányait, valamint tudatában lenne a kihasználatlan lehetőségekkel. Ennek következményeképp könnyebb lenne az innovációs folyamatot mérő indikátorok beiktatása a gyakorlatba.

2. Irodalmi áttekintés

2.1. Településfejlesztés és a Digitális Jólét Program

A 2021. évi XXXIX. törvény (a 2010. évi CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette a végrehajtást követő napon) számos ponton módosította az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (továbbiakban Étv.), valamint a 2016. évi LXXIV. törvényt a településkép védelméről. A módosítás újraszabályozza az Étv. által előírt terveket, illetve az E-TÉR használatával hozzájárul a papíralapú adminisztráció csökkentéséhez. Az újraszabályozás főbb pontjai közé sorolható a településfejlesztési terv és a településrendezési terv bevezetése, amelyek együttes elnevezése a településterv.

Az 1990-es országgyűlési választások után az önkormányzati törvény elfogadását követően vált lehetővé az önálló településpolitikai kialakítása. Az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (hatályon kívül helyezte a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, továbbiakban Mötv.) a kötelező feladatok közé sorolta a településfejlesztést és -rendezést, azonban a részletszabályok megalkotására nem került sor. Ezt a hiányt az 1998. január 1-jén hatályba lépett szakági törvény, a többször módosított Étv. pótolta.

A helyi önkormányzatok működését szabályozó, jelenleg hatályos Mötv. a helyi közügyek, illetve a helyben biztosítható közfeladatok közé sorolja a településfejlesztést és a településrendezést, amelyeknek célja a lakosság életminőségének és a település versenyképességének a javítása.

Ennek érdekében a településfejlesztés és -rendezés biztosítja:

- a fenntartható fejlődést támogató településszerkezetet és a jó minőségű környezetet;
- a közérdek érvényesítését az országos, a térségi és a települési érdek,
- valamint a magánérdek összehangolásával;
- a természeti, táji, építészeti értékek gyarapítását és védelmét, valamint az erőforrások kíméletes és környezetbarát hasznosítását (Étv. 7. §).

A területfejlesztés és a területrendezés külön szabályozás alá esik, a jogi kereteket az 1996. évi XXI. törvény biztosítja. A településfejlesztési terv elkészítése a települési önkormányzat feladata. A terv az adott település tervezett, fenntartható, valamint gazdaságos üzemeltetése és fejlesztése érdekében kidolgozott dokumentum, amely a település egészére fogalmaz meg integrált, stratégiai és területi alapú célokat. A kidolgozása során elvárt a környezeti, a

társadalmi és a gazdasági adottságok figyelembevétele. A településfejlesztési terv rövid, közép- és hosszú távon határozza meg a település jövőképét, keretbe foglalja az integrált fejlesztési célokat, illetve rögzíti az ehhez szükséges céladatokat és az akcióterületeket. A fejlesztési akcióterület fogalmát ugyancsak a 2021. évi XXXIX. törvény vezette be. A fejlesztési tervekről a települési önkormányzatok képviselő-testületei döntenek normatív határozattal. (Infojegyzet Településtervezés, 2021)

A lakosság számát tekintve az alábbi településkategóriák alakultak ki (fő), avagy a tudományos alapú településfelosztás:

- törpefalu 200 fő alatt,
- aprófalu 200 – 500,
- kisfalu 500 – 2000,
- nagyfalu 2000 – 5000,
- óriásfalu 5 – 10 ezer,
- kisváros 10 – 20 ezer,
- középváros 20 – 100 ezer,
- nagyváros 100 – 500 ezer,
- regionális nagyváros 0,5 – 1 millió,
- világváros 1 – 10 millió,
- megapolisz 10 millió fő felett.

Egy másik nézőpont alapján, államigazgatási szempontból a települések jogállásaik szerint megkülönböztetünk városokat és községeket. A város olyan település(ek)ből és annak lakatlan területrészeiből álló, jogilag és területileg elhatárolt, jogszabály által városi jogállásúnak minősített és névvel ellátott államigazgatási területi egység, amelyet két további csoportra osztható, mint megyei jogú város és mint egyéb városra. A község a városnál alacsonyabb rangú, önkormányzati joggal bíró, jogilag és területileg elhatárolt, névvel ellátott államigazgatási területi egység.

A történeti folyamatot kifejező településfejlődés a különböző méretű településeknek egy alacsonyabb fejlettségi szintről egy magasabb fejlettségi szintre való emelkedése részben spontán fejlődés, részben tudatos fejlesztés eredményeként. A településfejlesztés és -fejlődés közvetlenül javítja az adott településen élők többségének *életkörülményeit*. A közvetlen pozitív hatást a településen belüli viszonylag kis távolságok, a társadalmi kapcsolatok kiterjedt hálózata, és az ezen alapuló széleskörű, a helyi társadalom nagy részére kiterjedő állandó információcsere teszi lehetővé. Az egyes települések méretében igen nagyok az

eltérések. Területét illetően egyaránt önálló közigazgatási jogkörrel rendelkezik egy több milliós világváros és egy 100 lelket sem számláló mikrofalu is. Ha a települések ennyire különböző méretűek, akkor ezek a hatalmas differenciák tevékenységük sokoldalúságában is érvényesülnek, azaz településfejlesztő döntéseik tartalma és azok hatása is nagyon eltérő. A nagyvárosok gazdasági-társadalmi hatásainak a szomszédságukra való kisugárzása és terjedelmes vonzáskörzetük miatt a nagyobb városi intézmények döntéseiket illetően általában településük szűkebb határainál nagyobb hatásterülettel rendelkeznek, emiatt e döntések automatikusan területfejlesztési jellegűek is lesznek.

A településfejlesztési feladatokat a helyi önkormányzatok végzik el, mivel a társadalom működési a településeken belül zajlik. Ezen folyamatok befolyásolása, szabályozása során települési és területi változások mennek végbe. A továbbiakban Rechnitzer János 2007-ben így definiálta a településfejlesztés fogalmát: *„A településfejlesztés olyan döntések és tevékenységek együttese, amelyek közvetlenül irányulnak egy adott település gazdasága és társadalma térbeli szerkezetének megváltoztatására. Meghatározott a helyi közösség életfeltételeinek javítását szolgáló fejlesztési célok megvalósítása érdekében.”*

A fejlesztés mellett, egy olyan önkormányzati igazgatási tevékenység is színre lép, amely a terület megfelelő felhasználását, a település fejlődését, a kedvező településkép kialakítását szolgálja. Ezt nevezzük településrendezésnek.

A területi folyamatok pozitív irányú alakításában kulcsszerepet játszanak a különböző államigazgatási, területi és települési szinten megvalósuló döntések. Ezeket irányultságuk alapján két nagy csoportra oszthatók fel:

- a) Területfejlesztési döntésekre, amelyeket általában a jelentős fejlesztési hatáskörrel rendelkező (országos, regionális, megyei) szervezetek hozzák meg. Jellemzőjük, hogy hatásuk mindig túllép a települések határain.
- b) Településfejlesztési döntésekre, amelyeket mindig helyi fejlesztési hatáskörrel rendelkező szervezet (pl. városi önkormányzat) hoz meg. Hatásuk többnyire nem lép túl a település határain.

A területfejlesztési döntések előkészítésénél figyelembe kell venni az adott területi egység településeiben érvényes helyi fejlesztési döntések már érvényesülő, továbbá a közeljövőben várható területfejlesztő hatásait, és fordítva: a helyi közösséget érintő, fejlesztési döntések előkészítése során a feltételrendszerbe integrálni kell a települést tartalmazó kisebb vagy nagyobb térségekre vonatkozó területfejlesztési döntések közép vagy hosszabb távon érvényesíteni kívánt hatásait.

A településfejlesztési jellegű döntések tárgyukat illetően irányulhatnak:

a) konkrét térbeli objektumok létesítésére, helyszíneinek, telephelyeinek meghatározására (gazdasági létesítmények térbeli hálózata);

b) intézmények, vállalkozások és emberek gazdasági tevékenységének befolyásolására (e téren mindenkire érvényes, területileg semleges szabályozás helyett területfejlesztésialapelvek alkalmazására van szükség a jogalkotásban).

A települések fejlődése történetében a regionális tudományi szakirodalom a városnövekedés (urbanizáció) négy fő időbeni szakaszát különbözteti meg:

1. A városrobbanás szakasza
2. A relatív dekoncentráció időszaka
3. A dezurbanizációs szakasz
4. A globalizált világ urbanizációja

Ezen szakaszok közül kiemelve a dezurbanizációs szakaszt, és a továbbiakban erre alapozható a vidékfejlesztés történetének kezdete is. A legfejlettebb országokban a városnövekedés megállt, a népességnövekedés súlya a vidéki, másnéven a rurális térségekbe helyeződött át. Nem összekeverendő egy „Vissza a falvakba!” mozgalommal, hiszen a falvak és a városok civilizációs szintje egyre inkább kiegyenlítődést mutat napjainkban is. Az első szakasz jellemzőjét felváltja a városból a falvak felé irányuló migráció. E szakasz első jelei NagyBritanniában mutatkoztak (pl. London és számos iparváros lakossága csökkent 1950 és 1960 között), ám ezt sajátos brit jelenségnek, a gyarmatbirodalom elvesztése következményének tartották. A falusi turizmus, a környezetmegóvás, a nem anyagi értéket kereső középosztály, a kézműipari termékek megújuló kereslete is új dinamizmust ad a rurális térségek egy részének. Több országban vidéken formálódtak a kutatás-fejlesztés új műhelyei (pl. ilyen a dél-francia Sophia Antipolis). A technikai fejlődés az otthon végezhető távmunkát (napjainkban home office) is elterjesztette. A közlekedés és a távközlés különböző formáinak roppant fejlődése óriási szerepet játszott a városi funkciók területi szétszóródásában. E fejlődés előfeltétele volt a falu és a város alapvető életkörülményeinek kiegyenlítődése, korábbi városi foglalkozások beépítése a falusi társadalomba (rurbanizáció). (Sikos T. Tamás; Tiner Tibor; Bali Lóránt, 2013)

Az *Okos Életkörülmények* indikátorainak előfutára és annak megalapozója a European Smart Villages Forum (a továbbiakban: ESVF); ezen szervezet egybefoglalja és összegzi egy egységben azt, hogy egy rugalmas, igazságos, demokratikus és koherens Európát kell teremteni. Az okos falvak és városok az emberekről szólnak. Ezek olyan vidéki területek és közösségek, amelyek innovatív megoldásokkal szolgálnak, amelyek az ellenállóképességük

javítására, a helyi erősségekre és lehetőségekre alapoznak. A ESVF segít abban, hogy ezt a koncepciót a gyakorlatba iktassa azáltal, hogy a vidéki területeket a 21. századba csatlakoztatja a digitalizációs fejlődés által (pl. 5G erősségű internethálózat kiépítés, közösségi médiafelületek népszerűsítése). Az utóbbi években az okos falvak elkezdtek virágozni; újjáélesztették és erővel felhatalmazni a vidéki közösségeket. A koncepció magában foglalja a helyi emberek és szakemberek részvételét a gazdasági, a társadalmi vagy a környezeti feltételeik javításaiban, a más közösségekkel való együttműködésben, a társadalmi innovációban és az intelligens falusi stratégiák kidolgozásában.

A ESVF elképzelése egy rugalmas, igazságos, demokratikus és kohéziós Európa, amelyben a polgárok újból fókuszba helyezik a helyi személyes közösségeket, kapcsolatokat építenek ki szomszédos és távoli közösségekben. A technológia bevezetését vagy alkalmazását intelligens módon hajtják végre, azaz koherens, fenntartható és szinergetikus módon javítsák minden polgár életminőségét, és felhatalmazzák az embereket arra, hogy arra koncentráljanak, ami elengedhetetlen a családjuk és az önmegvalósítás szempontjából. Amikor az okos technológiai eszközök összekapcsolódnak és állandó kommunikációban vannak egymással, az ebből eredő új intelligens infrastruktúra nagyobb lesz, mint a részek összessége, és folyamatosan javul az önállóság képességének köszönhetően.

Az Európai Bizottság, elnöke, Ursula von der Leyen az alábbiakat nyilatkozta: *„A vidéki területek a társadalom szöve és gazdaságunk szívére. Ezek identitásunk és gazdasági potenciálunk alapvető részét képezik. Ápoljuk és megőrizzük vidéki területeinket, és befektetünk a jövőbe.”* Ezen indíttatásra, 2021. június 30-án az Európai Bizottság hosszú távú elképzelést terjesztett elő az EU vidéki területeiről, azonosítva a kihívásokat, és kiemelte az e régiók legígéretesebb lehetőségeit. A jövőkép egy vidéki paktumot és egy EU vidéki cselekvési tervet javasol, amelynek célja a vidéki Európa erősebb, összekapcsolt, rugalmas és virágzóvá tétele, valamint a zászlóshajó kezdeményezéseinek sorozata, amelyek közé tartozik az okos falvak kiépítése is. Az ESVF küldetése nem kevesebb, mint az Európában való életmód megváltoztatása. Fenntartható életmód, amelyben kapcsolatba lépünk a természetes környezettel és az élelmiszerelőállítással, és tudatosan éljük az életünket intelligens, szinergált technológia segítségével, amely elősegíti a napi viselkedésünket az egészséges és fenntartható élet felé. A szervezet egy öt pilléres szerkezetet épített fel, amely a gazdaságot alkotja. A tökéletes működés létrejöttének alapjai a Digitalizáció, az Alternatív energiaforrások, a

Társadalmi befogadás, a Környezet és az Agrár és Élelmiszer pillérek koordinált munkafolyamata. (INTERNET1)¹

Manapság átlagos tényként kezelendő az, hogy a digitalizáció a hétköznapiak, a vállalati működés, a nemzetgazdasági folyamatok, és így végső soron a világgazdaság teljesítményét alapvetően meghatározó jelenséggé vált. A digitális átalakulás egy átfogó, esélyteremtő társadalmi változás, amelynek középpontjában maguk az emberek állnak. Magyarország kormánya felismerte ennek az átalakulásnak a fontosságát, ezért a digitalizációtól nem megvédeni akarjuk a polgárokat és a vállalkozásokat, hanem fel akarjuk rá készíteni őket.

Magyarország kormánya által 2015-ben elindított egy, a digitális ökoszisztéma egészét érintő Digitális Jólét Programot (DJP). Céljaul tűzte ki, hogy az ország polgárai és vállalkozásai is a digitalizáció nyertesei közé kerülhessenek. Hazánkban a digitalizáció folyamata az utóbbi időben láthatóan felgyorsult, melyhez a Digitális Jólét Program keretében hozott intézkedések is hozzájárultak.

Elkészültek a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák:

- Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (DOS),
- Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiája (DES),
- Magyarország Digitális Startup Stratégiája (DSS),
- Magyarország Digitális Gyermekevédelmi Stratégiája (DGYS)

A következő évtizedekben a digitalizáció a legnagyobb gazdaságfejlesztési programmá válik, a sikeresség és gyarapodás egyik legfontosabb eszközeként fog megjelenni a gazdasági környezetben. A sikeres digitális átalakulás lehetőséget teremt arra, hogy Magyarország Európa élvonalába kerüljön. A DJP a következő években is hozzá kíván járulni ahhoz, hogy Magyarország minél felkészültebb legyen az elkerülhetetlen digitális átalakulásra.

A DJP egyik, ha mondhatni szakágazata a Civitas sapiens, azaz az Okos város, – az előzőekben ismertetett „okos falu” mintáját alapul véve – mely a Digitális Falu Program keretein belül terjeszti elő fejlesztéseit, újításait. A kiadvány a magyar falvakban rejlő digitalizációs lehetőségeket és az azok megvalósítására kidolgozott eszközöket mutatja be. Részletezi, hogy milyen megoldások születnek a hagyományos vidéki életforma és az okos település digitális megoldásainak találkozásából.

Magyarország egészséges településfejlesztése szempontjából kiemelten fontos a vidék és a fenntartható, jó minőségű vidéki élet megteremtése. Ennek érdekében a Magyar Falu

¹ INTERNET1: <https://smart-villages.info/> Utoljára megtekintve: 2023.04.14.

Programmal és Digitális Jólét Programmal közösen együttműködve szükséges a kistelepülések vonzerejének és élhetőségének javítását digitális, illetve okosmegoldásokkal hatékonyan segítő Digitális Falu Program (DFP) elindítása is. Az Európai Parlament és az Európai Bizottság „okosfalvak” (smart villages) kezdeményezésének célja az európai falvak újjáélesztése a vidéki lakosság életkörülményeinek lényeges javításán keresztül, elsősorban a fiatalokra fókuszálva úgy, mint az internetelérhetőség, a minőségi oktatás, a fejlett egészségügyi szolgáltatások, a jó közlekedés és az érdemi munkahelyek elérhetőségének biztosítása. A Bizottság döntése alapján az okosfalu kezdeményezés bekerült a 2021-27 közötti időszak vidékfejlesztési EU-források felhasználására nemzeti szinten készülő Közös Agrár Politikai Stratégiai tervek kötelező intézkedései közé. A készülő KAP (Közös Agrár Politikai) stratégiában az okosfalu-fejlesztéseket szolgáló helyi, térségi tervek kötelező indikátorként szerepelnek.

A megvalósítás érdekében stratégiákat kell felállítani és bevezetni; kiváltképp a szakemberek képzése, elhelyezése és szerepe is fontos szerepet játszik a folyamatban. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani a településfejlesztésben dolgozók felkészítésére is. A cél az érintett települési vezetők, fejlesztési szakemberek ágazati továbbképzése. Az Digitális térségfejlesztési szakember posztgraduális képzés kistelepülési kiterjesztése, a Digitális térségfejlesztési referens képzés webináriumrendszerű megvalósítása hozzájárul ahhoz, hogy az érintettek a későbbiekben korszerű és innovatív információtechnológiai megoldások alkalmazásával tudják fejleszteni településük természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát. A Digitális térségfejlesztési referens képzés hosszú távú célja, hogy minden településen legyen egy olyan szakember, aki a képzést elvégezte, ezáltal a saját és a környező városok és falvak működtetésének digitalizációjában, okossá válásában sikeresen részt tud venni. A végzett referensek az okosfejlesztések elindítása és végrehajtása során akár döntéshozóként, akár szakértőként részt tudnak venni a folyamatok menedzselésében. (Digitális Jólét Program, 2021)

2.2. Település és demográfia definíciói és értelmezései

A „település” kifejezés a mindennapi beszédben valamiféle lakott helyet, illetve lakóhelycsoportot: várost vagy falut jelöl. A településekkel foglalkozó tudományok azonban ettől jóval összetettebb, szélesebb értelemben használják e kifejezést. Mendöl Tibor megfogalmazása szerint a település valamely embercsoport lakóhelyének és munkahelyének térbeli együttese.

Más szóval a településnek három elengedhetetlenül fontos eleme, kritériuma van:

1. az ember vagy embercsoport,
2. a lakóhely,
3. a munkahely.

Bármelyik hiányzik is a három közül, nem beszélhetünk élő településről.

A lakóhely az a hely, ahol az ember vagy embercsoport a maga testi épségének, egészségének, és anyagi javainak megvédése céljából alkalmas módon berendezkedik. A munkahely az a hely, ahol egy ember vagy embercsoport a maga szükségleteinek kielégítéséhez felhasználandó javak megszerzése céljából valamely tevékenységet folytat. A morfológiai osztályozás szempontjából létezik magános és csoportos település.

A magános település esetén minden egyes elemi lakóhelyegység, vagyis egy háztartás lakóhelye elkülönül a másik, szomszédos elemi lakóhelyegységtől. Minden egyes elemi lakóhelyegység a hozzátartozó munkahelyegységgel érintkezik, ezzel alkot térbeli zárt együttest. A szórványtelepülés a magános települések összessége egy nagyobb területen (pl. valamely Duna–Tisza közti pusztán álló 20. századi farmtanya a hozzátartozó földekkel együtt önmagában egy magános település). Ha azonban a pusztán területén sok magános farmtanya van, azt mondjuk, hogy a pusztán a szórványtelepülés uralkodik.

Csoportos településről akkor beszélhetünk, ha egy településen belül az elemi lakóhelyegységek (esetleg a gazdasági telephelyegységek) térben érintkeznek egymással. Az esetek többségében a munkahelyegységek is érintkeznek, de csoportjuk térben elkülönül a lakóhelyegységek csoportjától. (Mendöl Tibor, 1963)

A népesség és a földrajzi terület szorosan összetartozó fogalmak. Ez abból adódik, hogy az emberiség a Föld felszínének valamelyik részén él és ott fejti ki tevékenységét. A népesség fogalmát úgy határozhatjuk meg, mint egy meghatározott területen élő emberek összessége, akiknek életviszonyaira a földrajzi környezet is jelentős befolyást gyakorol. A népesség nagyságát alapvetően azok a természeti-földrajzi tényezők befolyásolják, ahol a népesség él. A legáltalánosabb mutató, mely a terület és az ott élő népesség viszonyát jellemzi: a népsűrűség. A népsűrűségnek alapvetően két típusa ismert: a nyers és a tisztított népsűrűségi mutató. (Gyémánt Richárd, 2014)

A demográfiai ismérvek, nem, életkor alapján megkülönböztetett csoportok ugyanolyan egyértelműen elkülönülnek egymástól, az életkörülmények és életmód tekintetében, mint a társadalmi osztályok, rétegek. Régebben a szociológia erre a területre kevesebb figyelmet fordított, de ma már jobban, főleg a nők helyzetére az emancipáció óta.

A következő életszakaszokat különböztethetjük meg:

- Csecsemőkor: születéstől 1 éves korig
- Gyermekkor: 1 éves kortól kb. 12 éves korig
- Serdülőkor: 2 éves kortól kb. 14-16 éves korig
- Ifjúság: 14-16 éves kortól az iskolai tanulmányok befejezéséig, munkavállalásig, családalapításig
- Felnőttkor: a nyugdíjkorhatár eléréséig
- Időskor: a nyugdíjkorhatár felett (Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2014)

Az egyes korcsoportokban a két nem közötti számbeli egyensúly felborulhat, ezért a nemi összetétel vizsgálata során fokozott tekintettel kell lenni az adott ország demográfiai összetételére.

1. A természetes szaporodás és a nemi összetétel között szoros a kapcsolat. A fiú magzatok betegségekkel szembeni nagyobb ellenálló képessége miatt világviszonyban 1000 lány újszülöttre 1050-1060 fiú jut. Ez azt jelenti, hogy a csecsemő és kisgyermek korosztályokban a fiúk többen vannak, mint a lányok, ezért a fiatal koszerkezetű, magas természetes szaporodással rendelkező országokban enyhe férfi többlet tapasztalható (pl. Afrika és Ázsia szegényebb országai).

2. A születéskor várható élettartam ugyancsak kihat a nemek közötti arányra, mivel általános tapasztalat, hogy a nők átlag 5-6 évvel tovább élnek. A születéskor tapasztalható férfi többlet körülbelül a 35-40 éves korcsoportoknál kiegyenlítődik, s az ennél idősebb korcsoportokban már a nők javára tolódik el az arány. A 60 éven felüli korcsoportban 100 férfira átlag 120 nő jut, s minél feljebb haladunk a korskálán annál inkább a nők felé tolódik el, így a 80-89 év között 180, míg 90 év felett pedig már 300 nő jut 100 férfira. Mindezek következtében, különösen az elöregedő társadalmak esetében számottevő nőtöbblet mutatható ki (a skandináv államok, Ausztria, Németország, Magyarország).

A fenti szabályszerűségek alapján a világ országait két nagy csoportba sorolhatjuk, a fejlett, elöregedő országokat a nőtöbblet, a fejlődő országokat általában pedig férfitöbblet jellemzi. (Kovács Zoltán, 2015)

3. Anyag és módszer – A vizsgált települések

Kutatásom célpontjai három Zala vármegyei település, amelyek közvetlen vagy közvetetten kapcsolódnak a 75-ös főúthoz. A viszonyítási alapnak szülőfalumat, Szentpéterúrt jelöltem ki, és ehhez fogom rendelni majd a továbbiakban Pacsát és Egeraracsát. Településkategória besorolás alapján Szentpéterúr és Pacsa lélekszámát tekintve kistelepülésnek, azonban Pacsa 2009-ben városi címet nyert; valamint Egeraracs aprófaluaként számíthat lakossága alapján. Az alábbi alfejezetekben a település mutatóiról és statisztikájáról adok számot az elmúlt öt évről, valamint az Okos Életkörülmények indikátorai alapján fogom elemezni a településeket. Ezek pedig a következők:

- Kulturális lehetőségek
- Egészségügyi kondíciók
- Személyes biztonság
- Lakhatás minősége
- Oktatási feltételek
- Turisztikai vonzerő
- Társadalmi kohézió

Az Okos Életkörülmények az okos város alrendszerébe tartozik. Az előbbieken megnevezett fogalmat összegzi a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről. Tehát okos város esetén egy olyan településről beszélhetünk, amelyik az integrált településfejlesztési stratégiáját okos város módszertan alapján készíti és végzi. Módszertana a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát fejleszti a korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával. (INTERNET2)²

Az Életkörülmények mellett még alrendszerként szerepel az Emberek, Gazdaság, Kormányzás, Környezet és Közlekedés. (Dr. Mészáros Bence r. ezredes, 2020)

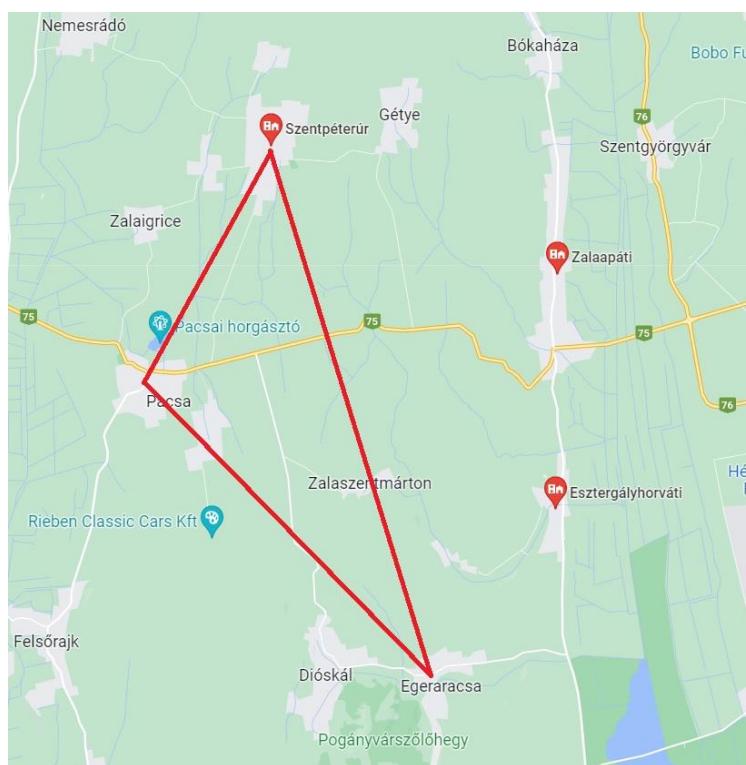
Okos életkörülmények alrendszer alatt az élhető várost, a személyes biztonságot és az egészségügyi kondíciókat javító intézkedéseket, a turisztikát, az aktív kulturális, szabadidős és közösségi élményeket fejlesztő programokat, a lakhatás körülményeit javító folyamatokat, valamint az ezeket támogató IKT megoldásokat értjük.

²INTERNET2: <http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/> Utolsó megnyitás: 2023.03.27.

Érdemes szót ejteni arról, hogy miért pont ezeket a településeket választottam ki. A falvak és a város egy térségbe, azaz Pacsa és térségébe tartoznak. Mindez földrajzilag, közigazgatásilag és politikai nézetileg is egy kalap alá tartoznak. A természetben ezek a helységek kevesebb, mint 5-10 kilométer távolságra helyezkednek el egymástól, ezért könnyű a kapcsolattartás, a közös célok kitűzése és azok megvalósítása, mint például utak felújítása, kerékpárutak kialakítása és pályázati lehetőségek kihasználása.

Gyakorlatilag az erdőterületek összefonódnak, a megalakult mezőgazdasági egységek szántói és rétjei szomszédosak és vadászterületeik azonosak. A községeket megannyi, máig is használt szorgalmi utak kötik össze, amiket a mezőgazdasági dolgozók és a túrázni vágyók is egyaránt használnak, gondoznak.

Szentpéterúr, Pacsa és Egeraracsa Zala vármegye 2. választókerületébe tartozik, aminek elnöke Nagy Bálint országgyűlési képviselő, aki egyben az Építési és Beruházási Minisztérium államtitkára is.

1.ábra: A három település térképen való elhelyezkedése

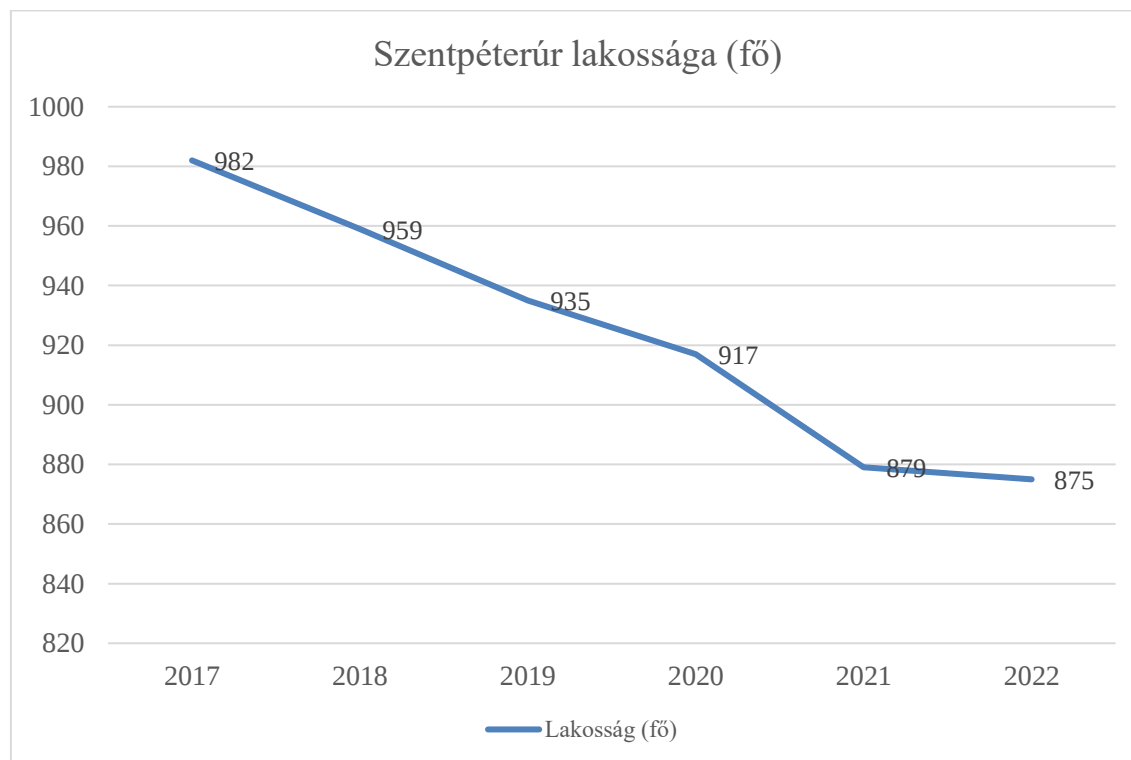
Forrás: Google Maps

Letöltve: 2022.10.10.

3.1. Szentpéterúr

A község Zala vármegye keleti részén, a Balaton felé eső oldalon fekszik. A Zalai-dombságot a Principális-csatorna és az Alsó-Zala észak-déli irányú völgyeivel felszabdálja, közrefogva a kisebb egységet, a Zalaapáti-hátat, melynek dombjai között található a település. A falutól északra a 76-os főút, délre a 75-ös főút halad, innét közelíthető meg Pacsa felől Szentpéterúr. Az első írásos emlék 1166-ból maradt fent, amikor Vidó Zalai gróf apátságot építtetett Szent Péter és Pál tiszteletére. Az 1600-as évek közepe táján az akkori falut a törökök felégették és porig rombolták. Az akkori falu maradványait a mai Égetett kertek nevezetű tájegység őrzi, amire a dombtetőre épült faluból szép kilátás nyílik.

Jelenlegi állás szerint a népesség alakulását stagnáló vagy csökkenő állapot jellemezi. A 2022. január 1-jei adatok szerint 875 fő a lakosság száma. Ezen állapot okai között szerepelnek az elvándorlás és az időskori halálozások. A születések száma rendkívül alacsony, így egyértelműen előregedő falunak számít a község. A lakosság összetételét tekintve az itt élők 45%-a roma származású és 3-5% körül alakul a német nemzetséggű lakosok száma. Az alábbi mutatók kiértékelése két forráson alapult: (Zobbné Szummer Mónika, 2020) és (Központi Statisztikai Hivatal, 2018)

2.ábra: Szentpéterúr község lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben

Forrás: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=11165

Letöltés: 2023.04.10.

3.1.1. Kulturális lehetőségek

Elmondhatjuk, hogy Szentpéterúr lehetőségei még kiaknázatlanok, ezért csak az alapellátások érhetők el a településen. Ez alapján nem tudjuk mérni az egy lakosra jutó mozijegyet, a múzeumlátogatást és a színházlátogatást sem. Ezzel szemben viszont a lakosság számára elérhetők különböző szolgáltatások, amik lehetőséget adnak arra, hogy ne kelljen kilométereket utazni a szórakozás érdekében. Az Önkormányzat tulajdonában álló falubusz az eddigiekben biztosította a nagyvárosra való bejutást vagy kulturális és muzikális programokon való részvételt. Egy tragikus baleset következtében a falubuszt egy időre nélkülöznie kellett a községnek, azonban az új kisbusz beszerzése már megvalósult. A mozizás élményét éveken át a Zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár kihelyezett Szentpéterúr Könyvtára biztosította. A vármegye által biztosított ingyenes filmekben a Többfunkciós Községi Ház nagytermében lehetett részt venni, ahol utána egy rövid lefolyású vita estét is tartottak. Az utóbbi időben a teljesen ingyenes szolgáltatást a Szentpéterúri Mazsola Bölcsőde és Óvoda gyermekei vették igénybe.

A koronavírus okozta veszélyhelyzet előtt a falusi élet is színesebb és élénkebb volt. 2015-ben újították fel és adták át a Többfunkciós Községi Házat és renoválták a Művelődési Ház színterét is, ez által pedig lehetőség nyílt a különböző programokra. Az elmúlt években egyfajta menetrend alakult ki a közösségi életben, aminek a kialakításában nagy hatással voltak a környező települések is.

Rendszerint már az év elején, január hónapban egy nagyszabású rendezvénnyel indított a falu. A Szentpéterúri Polgárőr Egyesület szervezésében a Hagyományos Kolbásztöltő Rendezvényen vehettek részt a lakosok. A hagyományok megismerése és átadása mellett fontos volt a környező településekkel való barátság ápolása is, ami úgy valósult meg, hogy csapatok neveztek a versenyen és előadóikat, tánccsoportjaikat hívták el a műsor keretein belül. A farsangi időszakban pedig civilek szervezésében egy farsangi bált rendeztek, amit az Önkormányzat és a helyi civilszervezetek támogattak.

A tavasz alatt nagy hangsúlyt fektettek az ünnepekre és a természet adta lehetőségekre, mint például Orbán napi hegyi búcsú és szentmisék, borversenyek, kerékpártúrákat szerveztek, vagy csatlakoztak a Te Szedd! nevezetű szemétszedési akcióhoz. A nyár sok örömet tartogatott mindenki számára, hiszen a falunapokat és egészségnapokat szerveztek különböző pályázatok keretein belül, valamint egy úgy nevezett roma napot is beiktattak a falu etnikumának szervezve. Az őszi időszakban is több rendezvényt is szerveztek. Ezek voltak a szüreti multság és a süteménysütő versenyek. A tél és Karácsony közeledtével a

mindenki számára kedves ünnepre készülődtek szívvel-lélekkel a lakosok. Az Idősek napi karácsonyi műsor már több éves hagyomány a településen, ahol egyszerre ünnepeljük nyugdíjas társainkat és a közelgő szeretet ünnepét.

Az alábbi programok különbözőek, valami kifejezetten az ifjúság számára, valami más pedig az idősebb korosztály számára lett kialakítva. Azonban egy pont közös az összes rendezvényben: a szervezők. A Többfunkciós Községi Háznál dolgozó közművelődési szakember felelős az adott évi programok előterjesztésében és megvalósításában. Az említett szakember Zobbné Szummer Mónika pedagógus és a helyi könyvtár vezetője. Segítségére vannak a helyi civilszervezetek és az anyagi támogatásokat a Lakatos István vezette Önkormányzat biztosítja. Az előbbieken említett civilszervezetek az alábbiak: Szentpéterúr Polgárőr Egyesület, Fürge Ujjak Kézimunka Szakkör és Dalkör, LiliomDance Táncsoport, Összefogás Szentpéterúrért Egyesület és Élhetőbb Falvakért Egyesület.

3.1.2. Egészségügyi kondíciók

Az előregedő társadalmi mutató miatt nagy hangsúlyt fektettek eddig is az egészségügyi ellátásokra. Hazánkban az átlagéletkor 74 év körül alakul, de szerencsére sokan a kilencven évet is megérik, azonban akad a fiatalkori tragikus halál is a harmincas éveikben. A településen 1965 óta üzemel az Orvosi Rendelő és egészen 2015-ig saját orvosa volt a falunak. Azóta helyettesítő praktizál napjainkig. A rendelő kívülről és belülről is megújult különböző pályázatok keretein belül és a legutóbbi beruházás a Magyar Falu Program által valósult meg, amibe újabb eszközöket és berendezéseket szereztek be. Járási körzet szerint Zalaegerszeghez tartozik a község, így a kórházi ellátásokra is oda kell beutazni. Nagy előrelépés volt, hogy a szomszédos településen, Pacsán fogászati rendelő is létesült, illetve mentőállomással is rendelkezik, erről a továbbiakban Pacsához tartozó alfejezetben lehet majd olvasni.

Egy héten három napot van jelen az orvos a rendelőben, de egész héten elérhető a védőnői szolgálat is, aki bármilyen problémában segítségre van. A falu lakosai nagyon meg vannak elégedve a szolgáltatással és bíznak benne továbbra is, hogy marad a praxis a faluban.

2021-ben Szentpéterúr Jelenlét Pont néven a községben a Máltai Szeretetszolgálat megkezdte tevékenységét. Ezáltal elérhetővé váltak bizonyos egészségügyi vizsgálatok, amelyeket ki lehet telepíteni, így nem kell az itt lakóknak beutazni a vármegyeszékhelyre az ellátásokért. Az elmúlt években lehetőség nyílt ortopédiai vizsgálatra, aminek keretében kedvezményesen lehetett lábbelit csináltatni, valamint látásvizsgálat is volt, ahol a hátrányos

helyzetű gyerekek ingyen szemüveget kaptak. Továbbá az egészségügyi szűrőbuszok rendszeres jelenléte is megszokott.

3.1.3. Személyes biztonság

A személyes biztonság és a vagyon érdekében a településen polgárőr egyesület üzemel 82 fővel. Napi szinten szolgálatot vállalnak és felügyelik a településen uralkodó rendet. A szolgálat megkönnyítésére kerékpárokkal és gépjárművel rendelkeznek. A statisztikák alapján Szentpéterúr bekerült a 300x100-as programba, ami kiemelt figyelmet fordít a betörésekre és rendbontásokra. A szolgálatot a Zala Vármegyei Rendőrfőkapitányság lovas rendőrei segítik, akik a hegyi birtokokra és földes utakra felügyelnek.

A településen több helyen is kihelyeztek térfigyelő kamerákat, aminek központi rendszere az Önkormányzaton lett kialakítva. Az intézmények falaira és az utcai villanyoszlopokra szerelték fel a kamerákat. A biztonságérzet elég ingatag lábon áll a lakosok véleménye szerint. Az idős, egyedül élő öregek nagyon félnek éjszakánként és többször téves riasztást is adtak le az egyesületek felé. Tagadhatatlan, hogy a gyakori betörések és vagyoni tárgyak eltulajdonítása miatt bizalmatlanok a lakosok. Intézményeik tűzjelző berendezéssel, poroltókészülékekkel ellátott.

Továbbá a helyzetet rontja az is, hogy a gazdátlan ebek falkába verődnek és úgy járkálnak az utcákat. Több esetben is értesültek arról a lakók, hogy támadások történtek, hiszen az éhes és szocializálatlan állatok agresszívan léptek fel a járókelők iránt. Történetesen ez esetben nincsen előrelépés, hiszen az Önkormányzat hárítana a gazdák felé, akik minden alkalommal letagadják a tulajdonjogot. Segítségükre van a zalaegerszegi telephelyű Bogács Menhely, ahol az elhelyezett állatok 80%-a erről a faluból származik. Állatvédők, aktivisták és a helyi lakosok próbálnak ivartalanítási akciót szervezni, együtt és közösen fellépni a tömeges otthontalan kutyák elhelyezésének érdekében.

3.1.4. Lakhatás minősége

A település nagysága, közigazgatási területe 15,96 km², ezen nagy területen többnyire az erdő és a mezőgazdasági művelés alatt álló birtokok alakítják a tájat. Az elmúlt öt évben, azaz 2017-től fogva nem történt új lakóház építése, valamint renoválási és újítási folyamatok is csak pár esetben történtek. Az előregezés nem csak demográfiai szempontból figyelhető meg, hanem a lakóépületek pusztulásán is. A régi, nagy birtokokat ma már visszavette a természet magának és szinte ellehetetlenült az ottani élet. Az utóbbi időben a külföldiek által kedvelt kis

faluban is visszaesett az ingatlanok értékesítése és egyre több házat hagynak maguk után, amik lakatlanul állnak.

Az Önkormányzat birtokában több szolgálati lakás is van, amiket bizonyos esetekben el is adnak. A rászoruló és nélkülöző családok támogatása érdekében kedvezőbb helyi adókat vezettek be, illetve szorgalmazzák az újonnan indított pályázatokat, amiket a családok védelmében hoztak létre.

Máltai Szeretetszolgálat kihelyezett pontja segít a hátrányos helyzetű családoknak tető alá kerülni, hiszen több esetben is házat vásároltak számukra, hogy az elszegényedett és tönkrement épületet lecserélhessék egy modernebb, élhetőbb lakásra. A továbbiakban arra is figyelnek, hogy tűzifát szolgáltatassanak nekik, amivel a téli fagyok ellen tudnak védekezni; élelmiszereket vásárolnak a helyi boltban. Valamint a háztartásban is segítenek, bizonyos esetekben tisztítószereket biztosítanak nekik, de a központi házban ki is mosnak nekik. Tanácsadók gyerekfelügyeletet vállalnak, életmódi tanácsadást tartanak és családokat látogatnak.

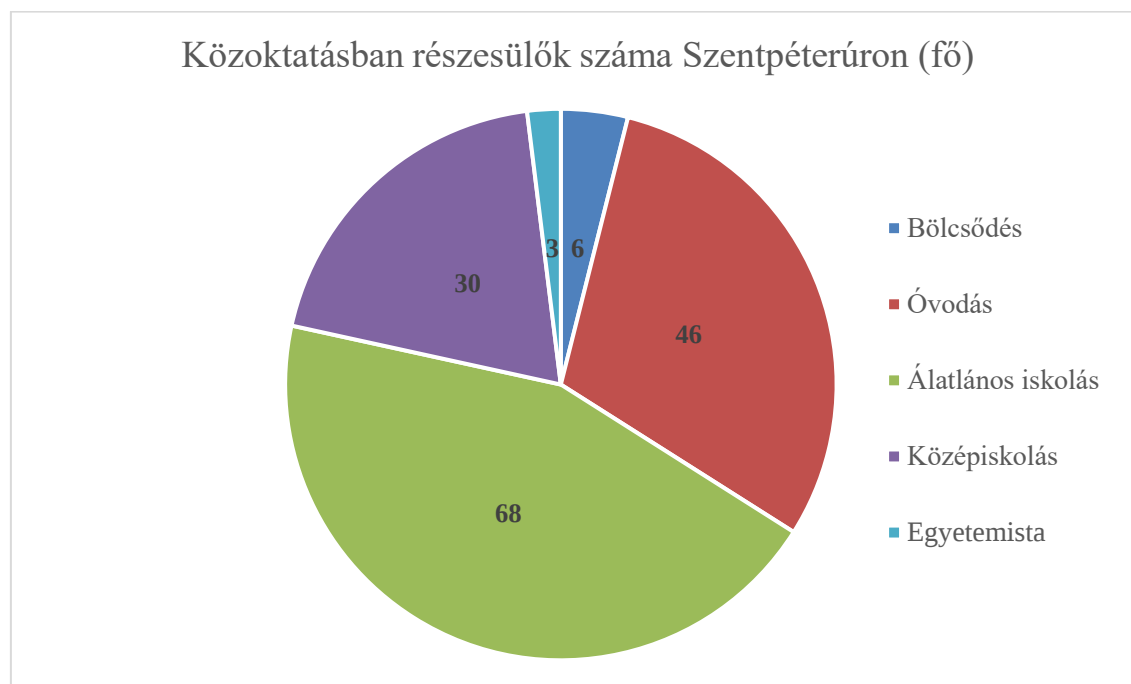
3.1.5. Oktatási feltételek

Vági Józsefné, néhai tanítónő írásaiból informálódva megállapíthatjuk, hogy az iskola létrejötte szoros kapcsolatban volt a templom megépülésével, tehát feltételezhetjük, hogy 1735-ben az egyház közösséggel együtt létrejött az általános iskola is. (Vági Józsefné, 2000)

Napjainkban a gyermekek nevelésére és oktatására több intézmény is szolgál: Mazsola Bölcsőde és Óvoda, Szentpéterúri Általános Iskola. Fő jellemzői ezeknek az intézményeknek, hogy az oda járó gyermekek 100%-a roma származású. A bölcsőde jelenleg hat gyermek befogadására alkalmas, akik három év alattiak. Az óvodában a létszám 46 fő, az általános iskolában 68 diák tanul, továbbá a középiskolai tanulmányait 30 fő végzi, illetve további 6 fő rendelkezik a felsőoktatásban hallgatói jogviszonnyal.

A magyar nemzetiségű gyermekeket a környező településekre íratják be iskolákba, mint például Pacsa, Zalaszentmihály és Zalaapáti, de nem ritka, hogy Zalaegerszeget vagy Keszthelyt választják a szülők, mivel munkahelyük miatt amúgy is utaznak. Tehát az „urbanizáció” folyamata itt is megfigyelhető jelenséggé vált. A továbbtanulás miatt az utóbb említett két város szerepel, emellett Nagykanizsa is nagyon népszerű, de sokan Somogy vagy Vas megyébe iratkoznak be kollégiumba. Egyre gyakoribb a főiskolai vagy egyetemi tanulmányok folytatása is a lakosok között. Azok számára, akiknek nem volt vagy nincs lehetőségük továbbtanulni, azoknak minden évben tanfolyamokat biztosítanak, hogy új ismeretekkel gazdagodjanak. Az elmúlt öt évben lehetőség volt az általános iskola

befejezésére, mezőgazdasági és háztartási ismeretek elsajátítására és a modern, digitális eszközök használatára.

3. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Szentpéterúron
Forrás: saját készítés

3.1.6. Turisztikai vonzerő

Szentpéterúr zsákfalunak számít a Nemesrádóra átkötő út rossz állapota miatt, ezért a térségben nem alakult ki a turizmus ágazata. Habár közel van a természetes víztározókhoz és rengeteg természetvédelmi értékkel is rendelkezik, sajnos a községnek nincs egyéb előnye, mint a 75-ös főút csatlakozási pontja. A községben csak az alapfeltételek teljesültek, jelenleg már kocsmá sem üzemel a településen. A továbbiakban nem áll a lakosság érdekében az, hogy egy esetleges nagyobb fejlesztési projektbe kezdjenek a hiányos anyagi támogatások és az időkorlátozások miatt. Szentpéterúr egykori szőlőbirtokai között egy gyógyvizű forrás tört fel az elmúlt évtizedekben, de mivel a terület magánkézből volt és van azóta is, a kutat lezárták és a térség egyetlen lehetőségét is lehetetlenné tették.

A község népszerűségének hátterében inkább a közelben elhelyezkedő gyógyvizes termálfürdő létesítmények, fürdővárosok vannak. Keszthely és Hévíz közelsége sokat számít az ideköltözőknek. Többszöri példa volt, hogy más városokból, például Marcaliból költöztek ide, mert a csendesebb környezet jobban vonzotta őket.

A községben egyes túraútvonalak fellelhetők az erődterületeken, valamint egy gémes kút pihenőhely került kialakításra a legelők alatt az arra felé kirándulóknak.

3.1.7. Társadalmi kohézió

A község életében befolyásoló tényező a fizetőeszköz és erős kontraszt alakult ki az évek folyamán. A falu hátrányos helyzete miatt, amit az itt élő roma származású lakosok miatt érdemelt ki, a több részből álló településen „gettó” negyedek alakultak ki. A hátrányos helyzet azt jelenti ebben az esetben, hogy az adott személy csak az általános iskola nyolc osztályát végezte el vagy azt be sem fejezte; esetleg olyan körülmények között él, ahol a víz és áramellátás ellehetetlenül és a lakhatási feltételek is csak minimális szinten teljesülnek. Továbbá helyzetüket még az is nehezíti, hogy jövedelem nélkül több gyereket vállalnak, bár az állam támogatja őket különböző formákban, de ez mégsem elég a felnevelésükhöz.

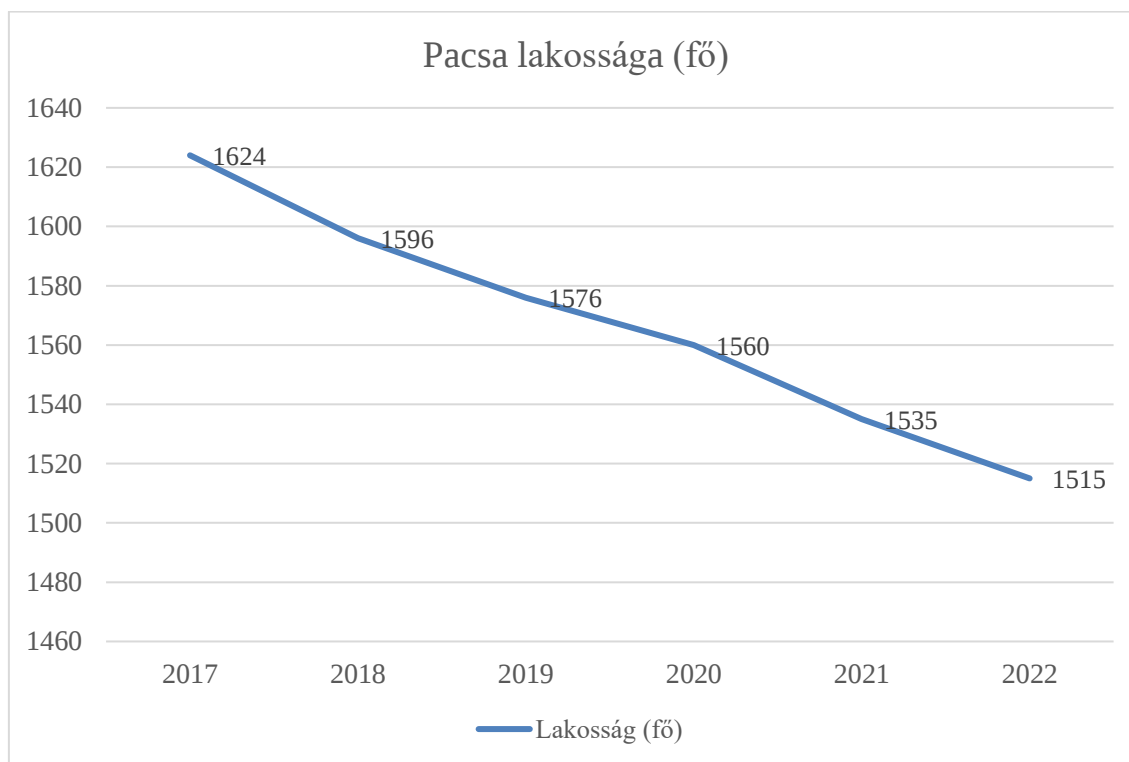
A község bekerült azon települések közé, ahol az életminőség és a biztonság rossz. Az előzőkből adódóan ezt úgy érték el, hogy a létfenntartáshoz szükséges dolgokat a szegényebb réteg ellopja, valamint a bűnözés olyan ágaiba léptek bele, mint a kábítószerüzletek és prostitúció. Állandó rendőri jelenlét és polgárőri szolgálat vált általánossá ez ügyek végett. Ezek érdekében, hogy a községben élők minél inkább egy szintre hozatala megvalósulhasson, a hivatásos szervekkel együttműködve a védőnői szolgálat, a Máltai Szeretetszolgálat és az Önkormányzat közösen fogott össze.

Mindezek ellenére a községben törekednek a béke fenntartására, a nyugodt együttélésre és a fenntartható jövő megvalósítására. A gyakori nézeteltéréseket minél előbb próbálják megoldani és egyértelműen egy összetartó és szorgos közösség alakult ki az évek alatt. Céljuk, hogy a településen szervezett eseményeken együtt dolgozzanak és a közterületeket közösen díszítik egyes ünnepek alkalmával.

3.2. Pacsa

A település 2009. július 1-jén nyerte el a város címet, azóta Pacsát úgy ismerik a környéken, mint a kiemelkedő falu. A város az úgynevezett Zalaegerszeg – Keszthely – Nagykanizsa háromszögben helyezkedik el a 75-ös főút mentén. Elhelyezkedés kedvező, közvetlen a megye szívében található, valamint bármilyen gépjárművel közúton azonnal megközelíthető. A nagyjából hasonló természeti adottságokkal rendelkezik, mint Szentpéterúr és területileg is egyformák, lakossága 1515 fő körül alakul.

Történelme a honfoglalás korszakáig nyúlik vissza, az oklevelekben 1226-ban említik először a város nevét. Többek között olyan vagyonos, nemesi családok birtokolták egykoron a területet, amelyekről később települések és azok részei kapták nevüket: Chany, Inkey, Rayki, továbbá Festetics és Esterházy. (INTERNET3)³

4. ábra: Pacsa város lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben

Forrás: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=31741

Letöltve: 2023.04.10.

³ INTERNET3: <https://www.pacsa.hu/index.php/hu/> Utolsó megtekintés: 2023.03.27.

3.2.1. Kulturális lehetőségek

A város vezetősége hamar rádöbbsent, hogy a színes rendezvényeket csakis megfelelő intézményekben lehet megtartani. Az utóbbi öt évben újjáépítették a Művelődési Házat, aminek a díszes átadója 2017-ben történt meg. A hasznos időeltöltésre a multifunkciós nagyterem ad otthont a különböző programok számára, mint például színházi előadások, zenekari koncertek és egyéb bálók. Természetesen a közösségi élet fejlesztése és aktivitása érdekében civil – és szülői munkaközösségi szerveződések alakultak meg, közöttük a tehetséges és lelkes előadók is „otthonra” találtak.

A csendesebb és nyugodtabb szórakozás kedvelők öröme 2015-ben megújult a Városi Könyvtár, így az intézmény egy közösségi térré alakult az elmúlt évek alatt. 2019 óta pedig a város szülötte Kiss Dénes író, költő nevét viseli.

Azért, hogy az élet még színesebb és tartalmasabb legyen a városban különböző rendezvényeken való részvételt biztosítanak a lakosok számára. A Művelődési Háznál dolgozó közművelődési szakember felelős az adott évi programok előterjesztésében és megvalósításában. Az említett szakember Varga-Kulcsár Barbara. Elsősorban nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a pacsaiak számára legyenek elérhetők ezek a programok, de gyakran kibővítik a repertoárt azzal, hogy a baráti viszonyt ápolva a környező településeket is meginvitálják magukhoz.

Sokféle lehetőség közül válogathatnak a kicsik és a nagyok: nemzeti ünnepek méltó megemlékezései, mesemondóversenyek, egészségügyi előadások és tanácsadások, tóparti Civil napok, hagyományos Borversenyek színes skálája áll rendelkezésre. Az utóbbi időben a nagy lelkesedés következtében új „hagyományos” ünnepek alakultak meg, ezek a szüreti mulatságok, Márton-napi túrák, Mikulás-futások és a Farsangi felvonulás.

Pacsa a lehető legjobban próbálja kihasználni az adott pályázatokat és lehetőségeket arra, hogy a sűrű hétköznapiakat minél színesebbé varázsolja. Törekednek arra, hogy a programok által a lakosságot is helyben tartsa, illetve minél többen költözzenek a közeljövőben a településre. Kelemen Tamás polgármesterúr határozott meglátása is arról tanúskodik, hogy a szabadidő hasznos eltöltését is szorgalmazni kell, hiszen akkor a lakosság nem fog majd más alternatívát választani, ha horgászni, táncolni, vagy csak kikapcsolódni szeretne. Emellett a település vezetői azt vallják, hogy a rendezvények mellett nagyobb hangsúlyt igényelnek a civilszervezetek, hiszen ezek a szerveződések a lelke minden programnak. A településen létrejött civilszervezetek: Nőszirm Kulturális Egyesület, Városvédő – és Szépítő Egyesület, Szivárvány Dalkör, Polgárőr Egyesület, Pacsai Haladás

Horgászegyesület, Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Pacsai Haladás Sportegyesület, Pacsáért Alapítvány, Városunkért Egyesület.

A topikhoz tartozik a közösségi terek fejlesztése és újítása is, mivel ezeken gyakran részt vettek a lakosok, így ápolva a barátságukat is. Törekedtek a minél több zöldfelület kialakítására, rengeteg virágágyást hoztak létre, amik színpompásan díszítik a város utcáit.

3.2.2. Egészségügyi kondíciók

A kötelező alapellátásokat az Önkormányzatnak biztosítania kellett, de emellett nem csak Pacsa érdeke volt a további szolgálatok kialakítása. A térségek összefogtak és együttes támogatással megvalósíthatták a kis települések álmait. Pontosan húsz éve, azaz 2002 óta üzemel a mentőállomás, ez pedig plusz percek ad az életmentéshez, hiszen nem mindegy, hogy csak pár kilométer vagy negyven kilométer távolság van az állomás és a riasztási pont között.

Az elmúlt öt évben lehetőség nyílt pályázat segítségével felújítani az Egészségházat, így továbbra is otthont ad a fogorvosi, háziorvosi és védőnői szolgálat számára. A fogorvosi körzet létrejötté következtében hat települést lát el mintegy 4200 lakossal.

A helyi lakosok gyógyítását Dr. Apró Andor végzi, aki több évtizede végzi feladatait a városban. Több generáció is felnőtt kezei alatt, így nem is kérdés, hogy nem kíván a község új orvost maguknak. Az egészségügyben még Dr. Takács Ferenc fogorvos és Póka Márta védőnő dolgozik. Az emberek általában nem szívesen ismerik el betegségeiket, és csak akkor mennek el a fogorvoshoz is, ha már nagy fájdalmuk van. A lakosok között azonban ez nem így van. Bizalommal és szeretettel fordulnak a szakemberek felé, hiszen a jól elvégzett munkájuk gyümölcseivel távozhatnak haza az egészséges páciensek.

Házi orvosi praxisba szabadon lehet bejelentkezni; ezzel sokan élnek azok is, akik egy másik faluban laknak, hiszen az ajánlások és a sikeres gyógyulások alapján alakult a kereslet. A fogorvosi körzet egyértelműen magába foglalja Pacsa és térségét, így nem kell a nagyvárosokba utazni a magánklinikákra a fogak kezelése miatt. A védőnői szolgálatot pedig a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról szóló rendelet határozza meg.

3.2.3. Személyes biztonság

A várossá váláshoz Pacsa már rendelkezett olyan feltételekkel, amivel könnyedén kiválthatták a jogot az átalakulásra. Ezek közé tartozott a Zala Vármegyei Rendőr Főkapitányság kihelyezett őrsé. Az őrs munkáját segíti a helyi polgárőr egyesület is, akik

aktívan teljesíti a gyalogos, biciklis, robogós és autós szolgáltatásokat. Idén februárban kaptak új szolgálati autót az önkéntes rendfenntartók. Emellett térfigyelőkamerák rendszerét építették ki, és a közeljövőben tervezetben van egy mobil alkalmazás létrehozása, ami a helyi hírekről, balesetekről vagy eseményekről értesíti az alkalmazást használókat.

Az őrshez 17 település tartozik és a statisztikákat összevetve a 2019-es adatokhoz képest egyértelmű javulás volt tapasztalható a 2020-as évben. Tavalyelőtt a bűncselekmények száma 178 körül alakult, míg a tavalyi évben 141 esetet jelentettek. Ez közel 20%-os javulást mutat.

A koronavírus járvány ideje alatt a biztonság az egyik, ha nem a legnagyobb jelentőséggel bíró mutatóvá vált. Mint város, példát kellett mutatnia a környező településeknek, hogyan birkózzanak meg egyedül a szigorításokkal. A vírus nem kímélte Pacsát sem, nem csak idős helyi lakosokkal számolt le, hanem a megszokott hétköznapiakat is a feje tetejére állította. Megszűntek a rendezvények és mindenki csak az alapszükségletek kielégítése érdekében hagyta el az otthonát. Kelemen Tamás polgármesterúr, példamutató magatartása arra ösztökölte a környező falvak polgármestereit is, hogy kövessék cselekedeteit.

3.2.4. Lakhatás minősége

Az eltelt időszakban rengeteg fiatal hagyta el a szülővárosát a külföldi munkalehetőségek miatt. Azonban 2020 tavaszán a hirtelen kialakult vírushelyzet miatt, kénytelenek voltak hazaköltözni még azok is, akik ingáztak a határon túlra. A helyben maradáshoz elősegíti az is, hogy a napi élethez szükséges szolgáltatások jelen vannak a településen: benzinkút, pékség, élelmiszerboltok, gyógyszertár, közétkeztetés, autóbuszállomás, kiadó szálláshelyek és fogadók, étterem és panzió, okmányiroda, oktatás-nevelés intézmények.

A lakható és jó állapotú ingatlanok már rég elkeltek, bár most az ingatlanpiac eléggé stagnál. A rossz állapotú, régi Kádár-kocka házakat sikerült értékesíteni és az új lakók nekiláttak a tatarozási és felújítási folyamatoknak. A település irányítói úgy látják azt a kialakult helyzetet, hogy a falvak között egyfajta verseny alakult ki az lakhatási feltételek megteremtése és az élhető mindennapok kialakítása terén. Ezért is szorgalmazza az ide települőket különböző támogatásokkal és a település is helyet nyert a CSOK listáján. A lakosság 1700 fő körül alakul jelenleg, és ezt a tendenciát tartja jelenleg is. A tavalyi évben összesen 15 gyermek született.

3.2.5. Oktatási feltételek

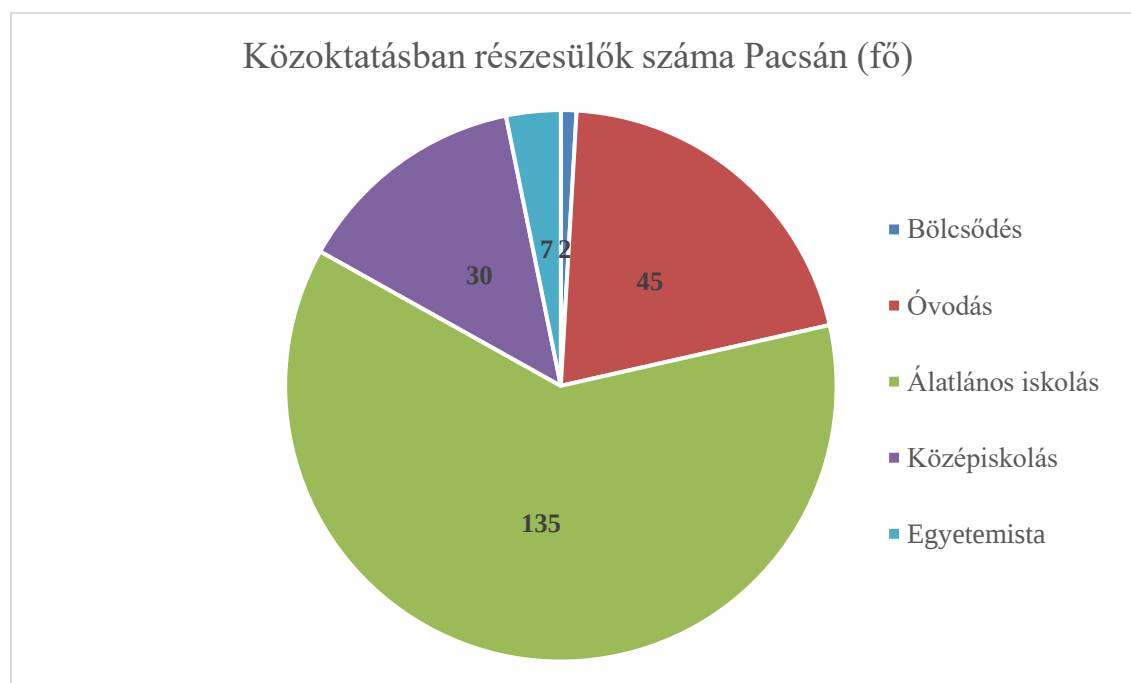
A környező települések közül egyértelműen Pacsa helyzete a legkiemelkedőbb. Az elmúlt öt évben számos fejlesztés és beruházás történt az oktatási-nevelési intézmények felújítására,

a foglalkozó szobák és tantermek korszerűsítésére is. A településen egy bölcsőde, egy óvoda és egy iskola üzemel. A 2020/2021-es tanévben 143 diák népesíti be az iskola épületét.

A Pacsai Általános Iskola vezetősége és nevelőtestülete elkötelezett híve az innovációnak. Az elmúlt évtizedben számos pályázati konstrukció valósult meg. Az elnyert támogatások lehetővé tették a pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagodását, az IKT eszközök használatának mindennapi gyakorlatba emelését, konfliktuskezelő tréningeken való részvételt, valamint az iskolaépület teljes rekonstrukcióját. Szüksége van a társadalomnak az innovatív iskolára, pedagógusra, szülőre és gyermekre egyaránt. (INTERNET4)⁴

Egykoron Szentpéterúrról átcsatolták a felső osztályokat, majd a későbbiekben visszakerültek az osztályok a faluba. Jelenleg is több szentpéterúri diák jár Pacsára, ahova a menetrendszerinti autóbusszal utaznak. A diákokat körülvevő környezet digitalizálódik, ez is motiváló erőként hat rájuk, hogy a tanulás keretein belül különböző digitális eszközöket használhatnak, mint például tablet, okostábla és számítógép.

A bölcsőde jelenleg két három év alatti gyermekkel üzemel. Az óvodában a létszám 45 fő, az általános iskolában 135 diák tanul, beleértve a körzeti iskolából összevont diákokkal; továbbá a középiskolai tanulmányait 30 fő végzi, illetve további 7 fő rendelkezik a felsőoktatásban hallgatói jogviszonnyal.

5. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Pacsa városában
Forrás: saját készítés

⁴INTERNET4: <http://www.pacsaiskola.hu/> Utoljára megtekintve: 2023.01.24.

3.2.6. Turisztikai vonzerő

Nagy előnyükre vált a 75-ös főút, ahol naponta több száz jármű halad át. A rendszeresen gondozott területek a színes virágaikkal és díszítőelemeikkel megragadják a figyelmet, míg este a díszkivilágításban csodálkozhatunk. Nagy gondot fordítottak arra, hogy az ősi emlékműveiket renoválják, hogy ezeket is a település különböző pontjain meg lehessen tekinteni. A hívogató környezet mellett a különböző rendezvények csalogatják az érdeklődőket, természetesen elsősorban a helyiek számára szervezik ezeket a programokat, de nagyon szívesen várják a távolabbról érkezőket is.

Előnyükre válik továbbá az is, hogy ötven év után újra közvetlen összeköttetést alakítottak ki Budapest és Pacsa között, napi szinten két autóbusszal lehet elérni a fővárost. A múltban híres, a környék egykori kedvelt strandját is újra üzembe helyezték. 2015 nyaratól ismét biztosították strandolás és fürdés lehetőségeit. A strandolás mellett lehetőség van a horgászat sportág gyakorlására is, ugyanis a mesterségesen létrehozott tavat a Horgászegyesület üzemelteti és tartja rendben.

A magasabb igények miatt szükségessé vált ezen hiánypótló szolgáltatások bevezetése is, amiket nem csak a lakosok számára tettek elérhetővé, hanem a környező településeknek is.

3.2.7. Társadalmi kohézió

A település egy nagy összefüggő területen helyezkedik el, egy kiugró része mégis akad a Pacsatüttös névre keresztelt kis község, ami régóta a városhoz lett kapcsolva. A helyi egyesületek és civilszervezetek is részt vesznek a település működtetésében. A tapasztalatok alapján a lakosok mind megtalálták azt az elfoglaltságot vagy tevékenységet, amik számukra kedvezőek voltak. Emellett nagyon aktív a sportélet is, hiszen az ilyen jellegű rendezvényeken a kicsiket és nagyokat is egyaránt megmozgatják. A fiatal generáció számára elérhetők a különböző szabadidő eltöltésére kialakult egyesületek, mint például a tánccsoportok és kézilabdaedzések. Az idősebbek pedig kihasználják a nyugdíj adta lehetőségeket, a sok pihenőnapot és a szőlőhegyen töltik szabadidejüket.

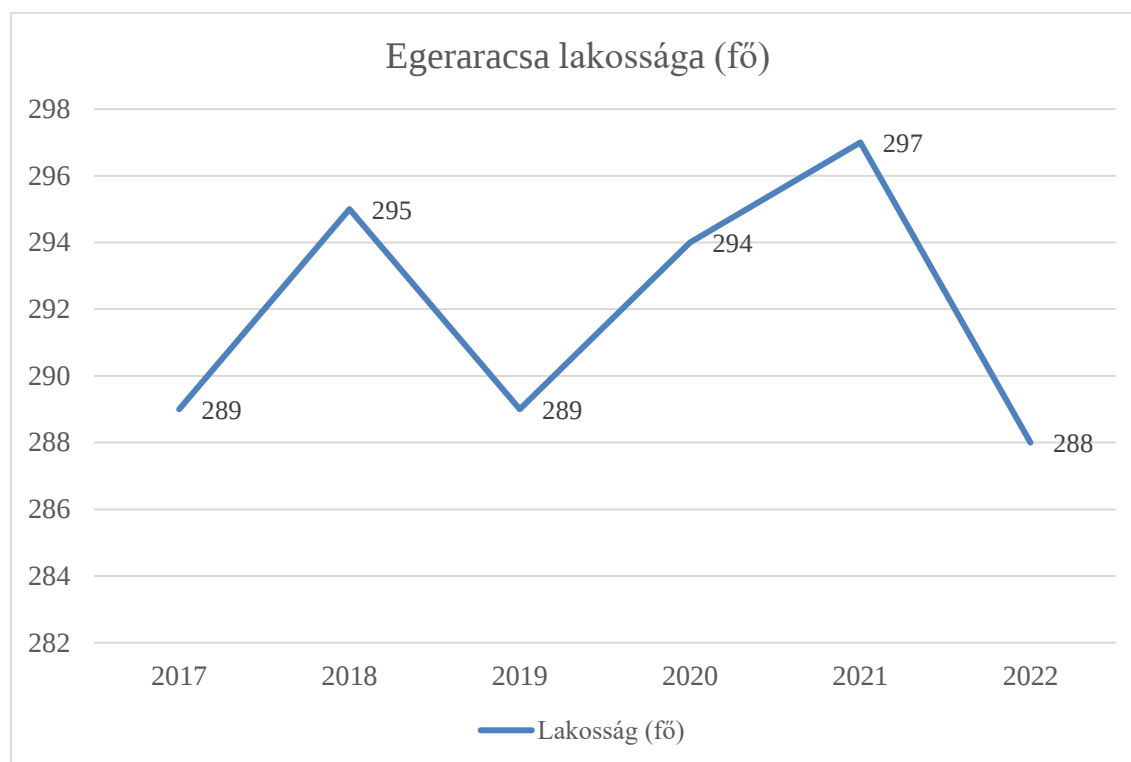
A koronavírus járvány után Pacsa talán még az eddigieknél is jobban nyitott a külvilág felé. Rendezvényeik színesebbé, a látogatók száma pedig magasabbá vált. A hazalátogatók mellett, örömmel fogadták az új lakókat is. Régóta otthonául szolgál már az orosz művészeknek is, akiknek száma az idei évben bővült. Az általuk elkészített műalkotásokból a helyiek örömeire kiállítás keretein belül nyílt lehetőség megismerni pár darabot. A lakosok nyitottak voltak az új-régi kultúra felé.

A 2022 februárjában kitört orosz-ukrán háború hatására Pacsa is az elsők között volt, akik az ukrán menekültek segítségére siettek. Az idegen országból érkezők az itt élő családjukhoz siettek haza és hozták magukkal barátaikat is. A község egyszerre mozdult meg értük: élelmiszert, tisztálkodószereket, bútorokat, tüzelőanyagot és ruhaneműket gyűjtöttek nekik. Gyermkeiket bevették az óvodába és iskolába, hogy a legkevésbé se érezzék magukat kívülállónak.

3.3. Egeraracsa

A település lakosságának száma 2022-es évben 288 fő volt. Egeraracsa Keszthely – Nagykanizsa – Zalaegerszeg által határolt háromszögben található. A települést körül öleli a kb. 200- 300 méter magasságú erdős dombvidék, amely védőpajzsként óvja a házakat a nagyobb viharok csapásaitól, valamint oxigén dús levegőt is biztosít azonkívül, hogy kellemes látvánnyal örvendezteti meg az itt élőket és az ide érkező rokonokat, vendégeket és turistákat.

A környék híres bortermelő vidék is. A Pogányvári szőlőhegy részeként Új hegy, János hegy, Mária hegy, Tök hegy területén szőlőtermesztés folyik, bár meg kell jegyezni már közel sem olyan intenzitással, mint hajdanán. A mutatók kifejtésére egy komplett beszámoló és alábbi források álltak rendelkezésemre: (Kiss Nikolett és Dancs László, 2021) és (Központi Statisztikai Hivatal, 2018)

6. ábra: Egeraracsa község lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben

Forrás: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=24262

Letöltve: 2023.04.10.

3.3.1. Kulturális lehetőségek

2014-ben nyílt meg az Integrált Közösségi és Szolgáltató tér a régi kultúrház felújításával és bővítésével. A pályázat keretében 2 fő alkalmazását vállalta az önkormányzat 5 éven keresztül, akik alkalmazásban is maradtak a fenntartási kötelezettség lejárta után is, hiszen nem csak a kulturális programokat szervezik, hanem a hivatal működésében is kiemelkedő szerepet töltenek be.

Egeraracs Zalaapáti Közös Hivatalhoz tartozik, de a helyben működő polgármesteri hivatalnak köszönhetően, melynek az IKSZT ad otthont, a lakosoknak nem kell Zalaapátiba utazniuk ügyeik intézésében.

Kisebb programjaik az utolsó években sajnos elmaradtak a látogatottság hiányában, valamint a koronavírus okozta járvány miatt, de a nyári szabadtéri rendezvények nem csak a helyi, de a környékbeli lakosság számára is vonzóvá váltak. Ahhoz, hogy ekkora volumenű rendezvényeket szervezhessenek elengedhetetlenek a pályázati források, illetve a támogatók segítsége. A színvonalas műsorok, ahol ismert sztárvendégek szórakoztatják a nagyérdeműt, rengeteg külsőt vonz, így a helyi árusok és a rendezvények bevétele növekszik.

Rendszerint ezek a rendezvények az Idősek napja, amit március hónapban tartanak. A tavasz folyamán sor kerül a Gyereknapi és az Orbán napi megemlékezésre, utóbbit nem minden évben tartják meg. A nyár még színesebb programokat tartogat, mint a falunap és búcsú, ezen programok megvalósításában különböző pályázatok állnak rendelkezésre. Az év vége fele pedig a Mikulás ünnepség és a karácsonyra hangolódás ünnepe kerül főszerpbe a gyertyagyújtások és ünnepség keretében.

3.3.2. Egészségügyi kondíciók

A háziiorvosi praxist az idei évtől állandó háziiorvos látja el. A körzethez három település tartozik Dióskál, Egeraracs és Zalaszentmárton. 2018-ban felújításra került az egészségház és új eszközök is beszerzésre kerültek. Erre már nagy szüksége volt a település lakóinak, mert a régi rendelő már nagyon rossz állapotban volt.

2020-ban elindult az orvos szolgálati lakás kivitelezése, amit 2021 év elején adtak át. Védőnői szolgálat csak helyettesítéssel van ellátva. A településen nincs is védőnői rendelő, az érintetteknek Dióskálba kell átmenni. A fogászati körzet Zalaapátiban található, ahol szintén minden pályázati lehetőséget megragadva korszerű rendelőben folyik a betegek ellátása.

3.3.3. Személyes biztonság

A település a Keszthelyi Rendőrkapitánysághoz tartozik, körzeti megbízottjaiknak Zalaapátiban van irodájuk, ami nem nagy távolság, mindössze 10 kilométer. Térfigyelő kamera egyelőre csak a falu központjában üzemel, de cél, hogy a falu több csomópontjában legyenek.

Van Polgárőr Egyesület is a faluban, de sajnálatos módon jelenlétüket nem nagyon érzékelik. Jellemzően a rendezvényeken a szolgálatot a Pacsai Polgárőr Egyesület és a Szentpéterúri Polgárőr Egyesület látja el.

3.3.4. Lakhatás minősége

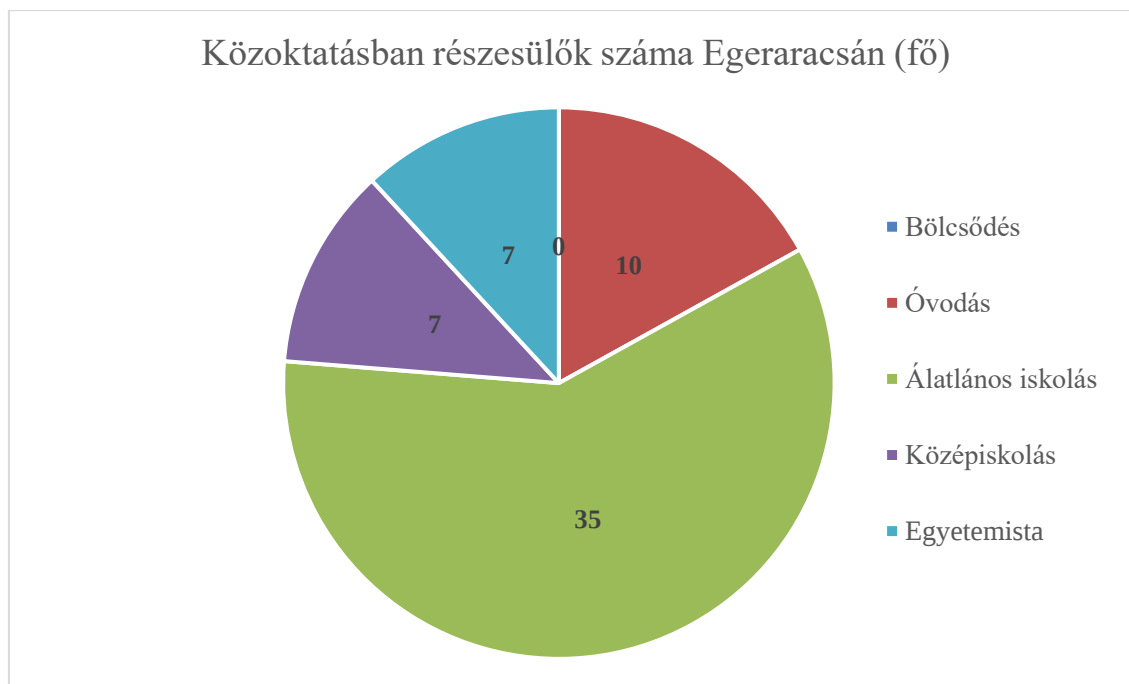
A településen elenyésző az eladó ingatlanok száma és gyakori, hogy tulajdonosaik nem reális áron árulják az ingatlanokat a falu adottságaihoz képest. Ennek valószínűsíthető oka, hogy Egeraracsa is szerepel a Falusi CSOK listáján. Az is megfigyelhető, hogy bár az eladásra kínált házak száma kicsi, az üresen állóké ennél nagyobb. Ezeknek az ingatlanoknak a tulajdonosai külföldi személyek, akik évente 1-2 alkalommal tartózkodnak csak a faluban. Ezen okokból kifolyólag településünkre még mindig inkább az elvándorlás vagy stagnálás a jellemzőbb a lakosság számát tekintve a születés sem gyakori. 2020-ban csupán 3 gyermek született és egy család költözött vissza.

3.3.5. Oktatási feltételek

Zalaapáti által fenntartott tagóvodába járhatnak a gyerekek Dióskál községében. Iskola szempontjából is Zalaapátihoz tartozik a település, de a szülők választhatnak még Zalasabari és Zalavár-Sármellék általános iskolái közül.

A legtöbb gyermek a Zalasabari Sík Sándor Római Katolikus Általános Iskolába jár. Középiskolai tanulmányaikat Zalaegerszegen vagy Keszthelyen folytatják, felsőoktatásban résztvevők száma csekély. Csekély lehetőség nyílik a tudás bővítésére, ritka a pályázat adta lehetőségek is, amelyek a tanulmányok befejezését, szakmai továbbképzést nyújthatnak. A közlekedési infrastruktúra fejletlensége, a gépjármű és a továbbtanulás támogatásának hiányában leredukálódott az alapképzés kialakításának a lehetősége.

A Zalaapátiban tanuló gyermekeket a Zalaapáti Közös Önkormányzat által biztosított iskolabusz szállítja oda és vissza az intézményben. A városokba menetrend szerinti helyjáratokkal és személyautóval közlekednek a diákok.

7. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Egeraracs községben
 Forrás: saját készítés

3.3.6. Turisztikai vonzerő

Turisztikai szempontból jelen pillanatban nem sok vonzerő található itt. A falu határában található egy víztározó, mely gyönyörű látványt nyújt az év minden napján illetve elvétve a kijelölt túraösvényeken is akadnak túrázók, de nem kimondottan a falu turisztikai látványossága miatt járnak erre felé.

Azonban 2021 változást hozott ebből a szempontból, hiszen Zalasabbar – Egeraracs – Esztergályhorváti – Zalaszentmárton településeket összekötő kerékpárút került kialakításra, amely körülbelül 12 km hosszúra sikeredett. A kijelölt útvonal főként hegyi úton fog menni, így a kerékpárosok gyönyörű erdős részeken tekerhetnek végig. Az útvonalon helyezkedik el a már meglévő bormúzeum is, ahol helyi és környékbeli pincészetek, borászok termékeik találhatóak.

3.3.7. Társadalmi kohézió

A falu élete nyugodt, harmonikus. A helyiek jól kijönnek egymással, jó szomszédi viszonyt ápolnak. Persze nézeteltérések akadnak, mint minden közösségben, de az olyan fajta viszályt és ellenségeskedést nem okoz, amely rányomná bélyegét a falu közösségére.

A kis lélekszám ez esetben előnyt is jelenthet, hiszen az alábbiak alapján elmondható, hogy a közösség nyugodt, együttműködő és céltudatos. A pár száz lakosú falu korosztályai arányosan oszlanak el, de még mindig az idősebb réteg van többségben.

4. Vizsgálati eredmények és értékelésük

4.1. Értékelés az Okos körülmények indikátorai alapján

Miután bemutattam mindhárom településre jellemző mutatókat, az alábbiakban egy összehasonlító táblázatot hozhatunk létre:

8. ábra: Összehasonlító táblázat az Okos Életkörülmények alapján
Forrás: saját készítés

Megnevezés	Szentpéterúr	Pacsá	Egeraracsa
1. Kulturális lehetőségek	Programokban bővelkedik, de nagy a széthúzás a korcsoportok között és gyakorlatilag a helybeliek vesznek részt.	Színesebb a spaletta, szinte mindenki számára elérhetők a rendezvények. Sok vendég is érkezik. Ez bevételi forrásként is funkcionál a helyi egyesületeknek.	Sok rendezvény elérhető, elsősorban a helyieknek szánják, de a színes műsorok sok vendéget vonzanak ide. Ez bevételi forrásként is funkcionál a helyi egyesületeknek.
2. Egészségügyi kondíciók	Helyben elérhető az orvosi praxis a védőnői szolgálattal. Mentői szolgálat hamar kiérkezik. Gyakorlatilag egészségesek az itt lakók, gyakori a daganatos megbetegedések száma.	A három település közül a legfejlettebb szolgáltatás itt található. Kiemelkedik a szolgáltatások közül a fogászat és a mentőállomás. Az alapfeltételek biztosítottak.	Csak a legszükségesebb szolgáltatás üzemel. Komolyabb probléma esetén utazni kell, várandós hölgyeknek utazni kell a tanácsadás miatt.
3. Személyes biztonság	A félelem nagyobb, mint a bűnügyi esetek száma. Gyakoriak a betöréses lopások, személyi sérülés nélkül.	Mérséklődő tendenciát mutat a statisztika. A bejelentett esetek többsége lopás.	Gyakorlatilag elenyésző a bűncselekmények száma. Gondos és barátias környezetben ritkábbak a garázdaságok.
4. Lakhatás minősége	A falu két részre bomlott: a központi részre és a „kerületekre”. A község szívében rendezett házak a jellemzők, de a külső részeken gyakoriak a leomlott falú otthonok és viskók.	A tájkép egyöntetű, szép rendezett épületek és porták a jellemzők. A városhoz csatolt részen egy-két rossz állapotú ingatlan található, de azokban nem laknak.	Aránylag felújított és ép állapot jellemzi az épületeket. Az elzártság miatt kevesebben keresik az ingatlanokat.

5. Oktatási feltételek	Adottak az intézmények. Az általános iskola kevesebb diáknak ad otthon, akik mind roma származásúak. Továbbképzések lehetősége pedig számtalan.	Mondhatni központi egységet alkot minden intézménye. A körzeti iskola legimpozánsabb kezdeteit érzékelhetjük. Továbbképzésekre és tanfolyamokra van lehetőség.	A gyermekeknek utazniuk kell már kiskoruk óta, hogy közösségben éljenek. Nagy hátránya a községnek, hogy helyben még a gyermekfelügyelet sincs biztosítva.
6. Turisztikai vonzerő	A festői táj látszatán kívül semmivel nem rendelkezik a település.	Túraútvonalak, tó, strand, szőlőhegy, emlékművek, szállások, presszók, éttermek alkotják a turizmus alapköveit.	A festői táj látszatán kívül semmivel nem rendelkezik a település. A közeljövőben elérhető lesz a kerékpárút által a bormúzeum.
7. Társadalmi kohézió	Megosztott és szétváló. Gyakorlatilag a roma származásúakat és fiatalabbakat nehezebb bevonni a közösségi életbe. Az idős korosztály van többségben. A falu elöregedő.	Egységes és aktivizált. Több embert tudnak megmozgatni bizonyos dolgokban. A lakosság száma jelenleg stagnál, sok gyermek születik. Azonos arányban vannak az idősek és fiatalok.	Családias és barátságos. A kis létszám előnyére válik, mert könnyebben áramlik az információ. A szerepkörök adottak, könnyen alkalmazkodnak a lakosok.

A táblázatba foglaltaknak súlyos mondanivalójuk akad. A településeket összevetve a sok hasonlóság és különbség is szembeötlő. Kár lenne rangsort állítani közöttük, hiszen az adott előny vagy hátrány legtöbb esetben nem befolyásolható (például környezeti vagy társadalmi tényező). Megállapítható, hogy minden községnek van egy bizonyos aduása és egy gyenge pontja is. Látható, hogy a legerősebb és a községet leginkább befolyásoló mutatók egyértelműen a Kulturális lehetőségek és Társadalmi kohézió alcímen futó indikátorok. Ezek által elmondhatjuk, hogy mind a három településen teljes erővel dolgoznak azon, hogy a lakosok számára egy élhetőbb és környezettudatos jövőt biztosítsanak.

4.2. Statisztika, avagy a kérdőívek kiértékelése

A valóság megismerésének egyik módja, ami törvényszerűségekről igazolható ismereteken, illetve tapasztalati úton szerzett ismereteken alapszik. Célja a megfigyelés és leírás, ennek magyarázata és megértése. A kapott eredmények alapján egy előrejelzés alkotása és a gyakorlatbéli alkalmazása.

Az osztályozás alapján kialakított csoport, ahova az én kutatásom besorolható az a kísérleti fejlesztés. Ez egy olyan kutatásból és gyakorlati tapasztalatokból nyert, a már létező tudásra támaszkodó rendszeres munka, amelynek célja új anyagok, termékek és szerkezetek létrehozása, új eljárások, rendszerek és szolgáltatások bevezetése, illetve a már létrehozottak vagy bevezetettek lényeges javítása.

Vegyük figyelembe, hogy a kutatás alanyai az én esetemben is élőlények, állatok vagy emberek, amik, illetve akik kísérletekben vesznek részt, melyek bizony kockázatokkal is járhatnak. Törekedni kell, hogy a résztvevők kockázatát minimumra csökkentsük. A résztvevők biztonságát, jogait szavatolni kell – adatvédelem fontossága ez esetben még kiemelkedőbb. A kutatás alanyai nem kerülhetnek kiszolgáltatott, megalázó helyzetbe. A kutatói közösség szempontjából is be kell tartani az alábbi etikai normákat:

- Őszinteség, becsületesség
- Objektivitás
- Gondosság
- Nyitottság
- A szellemi tulajdon respektálása
- Titoktartás
- Felelősségteljes publikálás (Hunkár Márta, 2013)

A továbbiakban megállapítható, hogy az általam vizsgált kutatás kvalitatív, mert a vizsgált személyek magatartását, attitűdjét és motivációit vizsgálom. A módszer az egyén tudatalattijának megismerését, a "hogyan" és "miért" kérdések megválaszolását, valamint a magatartás érzelmi mozgatórugóinak feltárását célozza annak érdekében, hogy ne csak megismerjük, hanem meg is értsük célcsoportunk viselkedését. Ezen technikák alapján kialakítok fókuszcsoportokat, készítek mélyinterjúkat és szakértői interjúkat, valamint elemzem a kreatív és konfrontációs csoportokat is. (T. Parázsó Lenke, 2012)

A statisztikák elkészítéséhez kérdőíves vizsgálatot alkalmaztam, amikben az anonim kitöltők feleletválasztós kérdésre, tényre vonatkozó kérdésre, feltételes kérdésre, és táblázatos kérésekre adhattak választ. Ebben az esetben önkitöltős kérdőívet használtam zárt kérdésekkel

a Google Űrlap segítségével, melyet interneten keresztül érhetek el a lakosok. A kérdőívek számát a lakosság számával súlyoztam, ezért Egeraracsán 30 db, Szentpéterúron 60 db és Pacsán 100 db került kitöltésre.

Továbbá kvalitatív terepkutatást és beavatkozás mentes vizsgálatokat is végeztem. A társas viselkedés szisztematikus megfigyelésére és a meglévő statisztikák elemzésére fektettem hangsúlyt. A megkérdezettek az ifjúság, a felnőttkor és az időskor életszakasz csoportokba tartoznak.

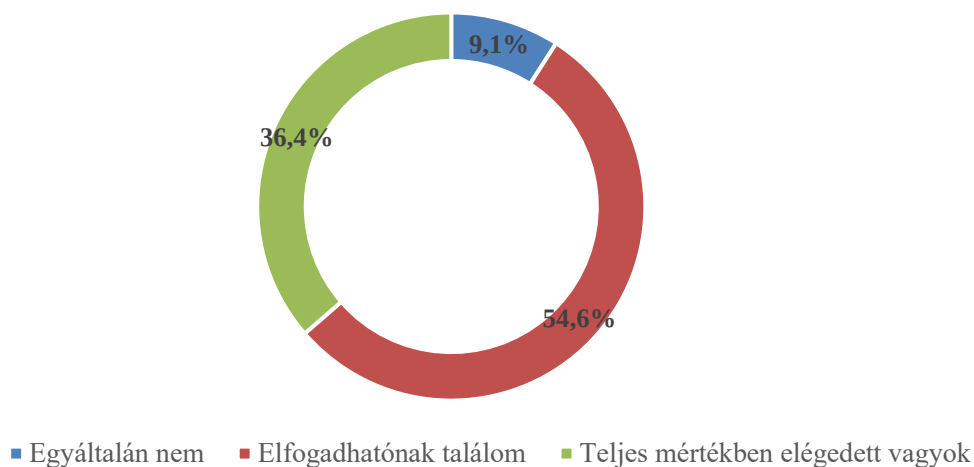
Ezek alapján lehetőség nyílik arra, hogy felmérjük és elemezzük az adott települést, valamint egyfajta segítséget nyújthatunk ezzel a település irányító szervezetének az esetleges hibák elkerülésére, vagy annak javítására. A kérdőív azon válaszait fogom elemezni, ami hű képet tud mutatni az aktuális helyzetről a közösségben. Ez magába foglalja a szabadidő eltöltést, az elégedettségi szinteket és a szociális helyzetüket.

4.2.1. I. kérdőív – Szentpéterúr

A Kulturális lehetőségek témakörben a válaszadók döntő többsége, 61,4%-a szabadidejét kézműves foglalkozásokkal tölti el, mint például varrás, horgolás és festés. Ezt követően a sport a második legnépszerűbb időkitöltés a lakosok között, majd ezt követik a tanfolyamon való részvételek, mint tudás és ismeretek bővítése; és legvégül csak kevesen nyitnak a gasztronómia felé. Ebből levonható az a következtetés is, hogy inkább fordulnak egy olyan hobbi irányába, amit már jól ismernek, vagy pedig már évek óta űzik, ezért nem keresik az új lehetőségek adta alkalmakat egy másfajta kikapcsolódás irányába. A felsorolt válasz lehetőségek mind megtalálhatók Szentpéterúron, ezért nem kell másik faluba utazni a rekreáció érdekében.

Magyarországon kényes témának számít az egészségügy és az ahhoz tartozó ellátások is, ezért nem meglepő válaszokat kaphattunk az itt élőkől is. Azonban mégis az állapítható meg a kérdőívek alapján, hogy bár helyettesítő orvos praktizál a községben, mégis elégedettek a szolgáltatással. Azt a látszatot kelti, hogy tudnak örülni az apróságoknak is; megbecsülik a helyettes orvost is, hiszen nagy kincs az egészség, amire vigyázni kell.

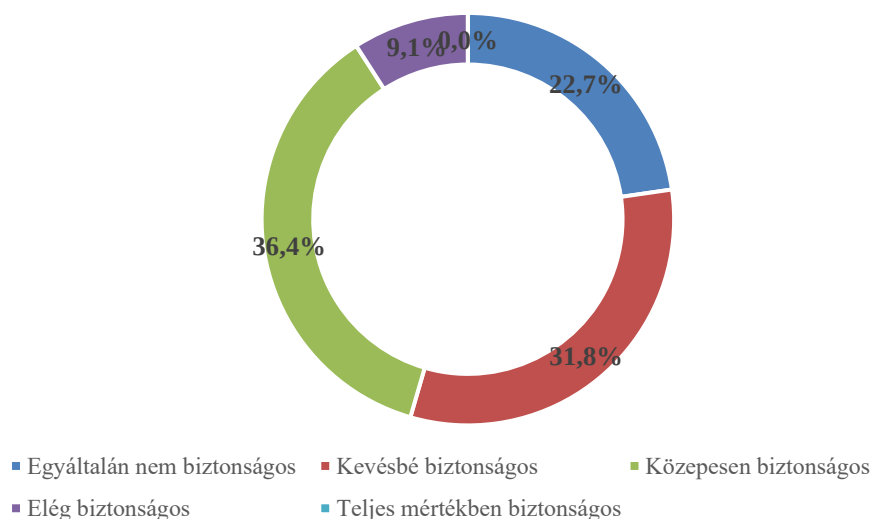
Ön mennyire elégedett a közösségében elérhető egészségügyi szolgáltatásokkal?

9. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

Komfortos közérzetünk sokban múlik azon, hogy milyen környezetben élünk. A biztonságérzet sokban befolyásolja mentális állapotunkat is, ami kihat az egészségünkre is. Ebből adódóan, arra a kérdésre, miszerint mennyire véli biztonságosnak a lakókörnyezetét a válaszadó, könnyen következtethetünk a bűnügyi statisztikákra is. Az előző fejezetekben megismerkedhettünk a faluban fellelhető jelenségekkel, mint a szegénység, a kábítószerüzlet és a megélhetési bűnözés. A válaszadók többsége gyakorlatilag ezeken a részekén él, és hűen tükrözi a rendőrség által kiadott éves statisztikákat is. Megállapítható, hogy a jelenlevő szervek tevékenységei ellenére is az a kép ábrázolódik, hogy nem a legbiztonságosabb települések közé tartozik Szentpéterúr.

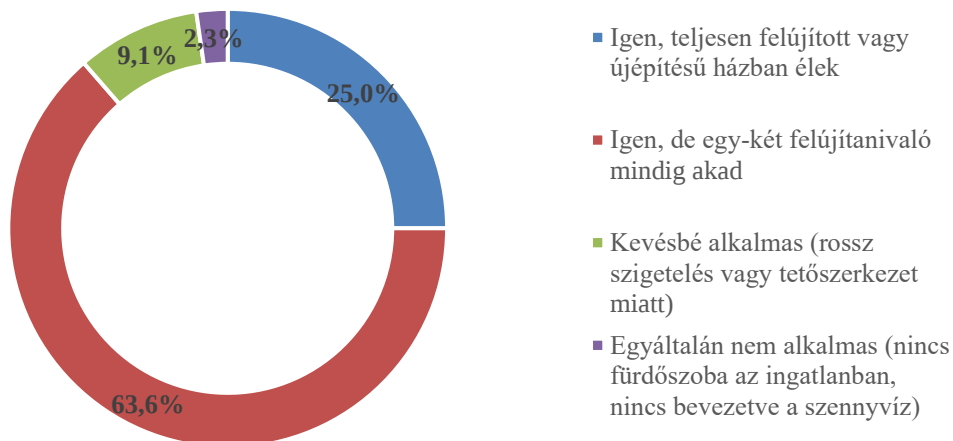
Ön szerint mennyire biztonságos a környezet, ahol él?

10. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

A kialakult gettó ellenére, a statisztikák mégis azt mutatják, hogy 97,7%-ban saját tulajdonú lakásban élnek és az alkalmas a lakhatásra. A felmérés alapján a kisebbség inkább részesíti előnyben az élvezeti cikkeket és digitalizációt, mint például a snack, édesség, energiaital, dohány, internetelőfizetés. Ezért a saját ingatlanukra egyáltalán nem, vagy kevés részben fordítanak az otthoni költségvetésből.

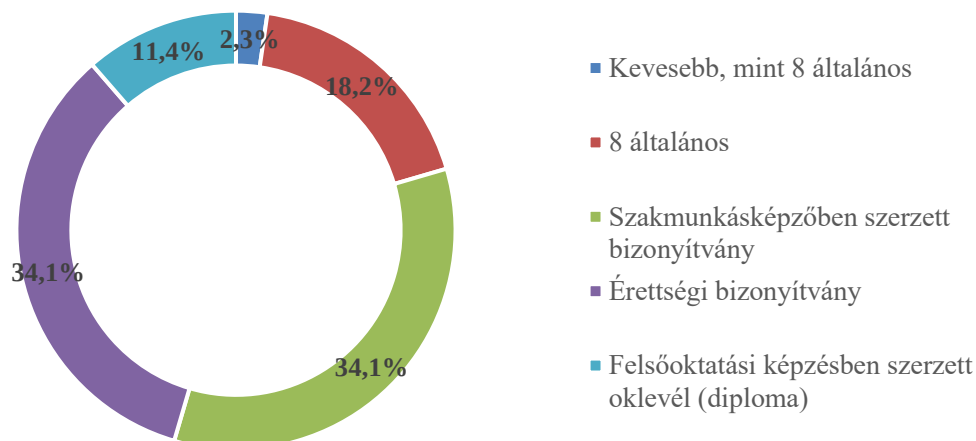
Az ingatlan, ahol jelenleg Ön él, megfelelőnek bizonyul a lakhatásra?

11. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

Mint a legtöbb kis faluban, Szentpéterúr is rendelkezik óvodával és iskolával, tehát az alapismeretek elsajátítására, azaz az iskoláztatásra lehetőség nyílik az itt élőknek. A kérdőíves válaszok alapján a lakosság döntő többsége érettségivel vagy szakmunkásvizsgával rendelkezik. Ez köszönhető annak, hogy a településen jelenlévő munkahelyeknél nem követelmény a felsőfokú végzettség, valamint egy régi beidegződés is állhat a háttérben, miszerint a hatvanas évek óta minden iskolából kikerült gyermek a helyi termelőszövetkezetben kezdett el dolgozni, ahova elég volt az általános iskolai végzettség is. A lakosság ezen rétege többnyire a 70 év feletti kategóriába tartozik; valamint sokan elhunytak már közülük. Gyakorlatilag a falu nem képes minden felnőtt, munkára fogható lakost foglalkoztatni, ezért a szomszédos falvakba vagy pedig városokba járnak dolgozni; és kvázi alvás céljára érkeznek haza otthonaikba.

Az Ön végzettsége?

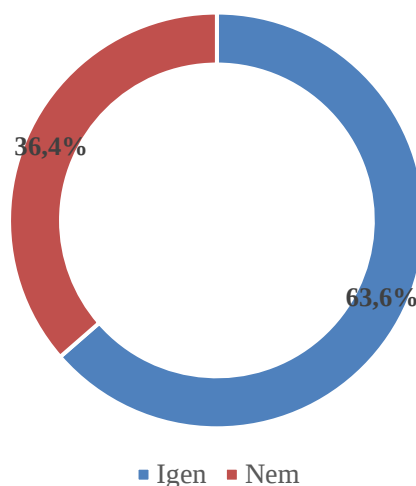

12.ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

A hivatalos források alapján Szentpéterúr zsákfalunak és hátrányos helyzetű településnek számít a rendezetlen átkötő utak, illetve a magas arányú kisebbség miatt. Ezért nem alakult ki a turizmus ágazata a községben, hiába található a Göcsej közelében. A falu körbejárásakor számtalan parkot és emlékművet találhatunk, a külterületeken szép, gondozott szőlős pincéket, amelyek egyre felkapottabb lett a németek között, és megindult egyfajta migrációs folyamat is azzal, hogy ezeket a természethez közeli ingatlanokat felvásárolják.

A válaszadók eléggé megosztottan vélekednek a turisztikai látványosságról, és arról, hogy milyen hatással lehetne az az itt élőkre. Mivel nincsenek szálláshelyek, fogadók és helyi termékeket árusító boltok, egyedül csak a Coop kihelyezett élelmiszerboltjába hoznának forgalmat az ide utazók. Mégis a többség úgy gondolja, hogy egy újabb látványosság több turistát csalogatna Szentpéterúrhoz.

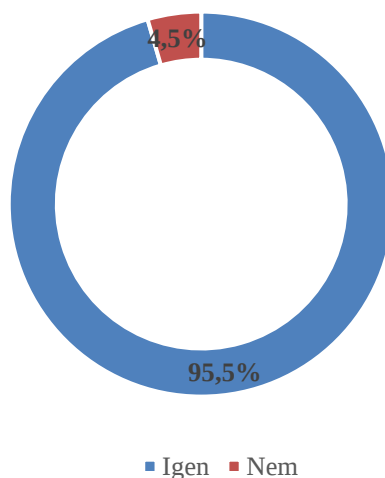
Új turisztikai látványosságok létrehozása és ezek fejlesztése növelné az Ön településének népszerűségét?

13. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram
 Forrás: saját készítés

A lakosság véleménye hűen tükrözi a statisztikák és a településkép által mutatott képet, hogy a „szegénység”, mint jelenség megtalálható itt. Az előző válaszokból egyértelműen megállapítható, hogy ez egy olyan összetett tényező, amely kialakulhatott abból is, hogy nincs lehetőség a magasabb szintű tudásfejlesztésre (középiskolai tanulmányok mellőzése a hosszú utazás miatt) és a helyi munkaerőpiac túltelítettsége (megoldhatatlan az ingázás problémája). Ezért a probléma megoldására a 3.1.7. Társadalmi kohézió fejezetben leírtakkal próbálnak hatni.

Az Ön meglátása szerint létező jelenség a „szegénység” a településen, ahol él?

14. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékel diagram
 Forrás: saját készítés

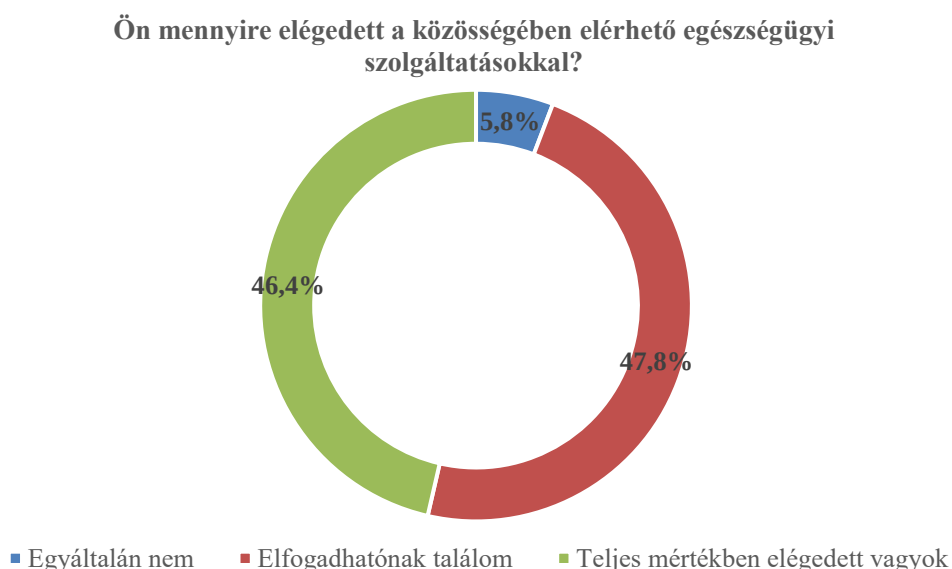
4.2.2. II. kérdőív – Pacsa

A minta város.

A legtöbb rendezvény, valamint a civilszervezetek színes spalettájának kialakítója. A szomszédos települések is Pacsától merítettek ihletet ahhoz, hogy színesebbé tegyék hétköznapiikat, valamint a rendezett településkép kialakításában is részt játszott.

Nem is volt kérdés, hogy a Kulturális lehetőségeknél a sport szerepel az első helyen, amelyet a válaszadók megjelöltek. Felújított tornateremmel, tükörrel berendezett próbateremmel, karbantartott focipályával és salakos futópályával ellátott településen mindenki megtalálja a magának való sportágat. A közösségre biztosan nyomást gyakorol az is, hogy polgármesterük igazi sportember, és ahol tud részt vesz futóversenyeken és keresi a lehetőséget ezen ágazat népszerűsítésére. Ezért is a kérdőív felmérésben résztvevők 68,1%-a a sport valamelyik formájában jeleskedik, mint például futás, foci, tánc, zumba, aerobics vagy kézilabda. Emellett népszerű még a fórumokon való részvétel, a kézműves foglalkozásokat tartó klubok és a gasztronómiai ismeretek elsajátítása is.

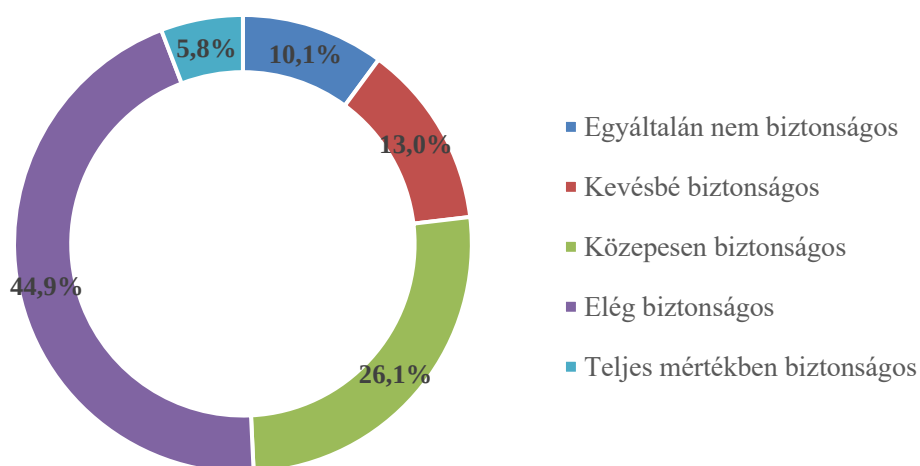
A vizsgált települések közül itt található meg majdnem minden egészségügyi szolgáltatás, ami magába foglalja azt is, hogy nem csak a lakosok lehetnek elégedettek a helybeli állomásokkal, hanem a szomszédok is. Annak ellenére, hogy a legtöbben örülnek annak, hogy mindennap elérhetők ezek a szolgáltatások, mégis akadnak olyanok, akiknek sokban nem tetszenek az adott lehetőségek.

15. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

A 75-ös főút sokban segít abban, hogy a járőrautóknak nem kell letérni egyes, kisebb lélekszámú településre. A helyzeten az is könnyít, hogy Pacsán rendőr őrs is üzemel, valamint a nap bármely szakaszában találkozhatunk szolgálatot teljesítő polgárőrökkel is. Ezért a lakosság döntő többségben biztonságban érzi magát, nyugodtabban mozdul ki otthonról azzal a tudattal, hogy vigyázzák a személyes biztonságát és a vagyoni tárgyait odahaza. Ennek ellenére, volt, aki jelezte azt, hogy egyáltalán nem biztonságos a településrész, hiszen a megélhetésért való lopás itt is megjelenik. Ezekben az esetekben szinte mindig kézre került az elkövető és nem ismétlődött meg a korábbi incidens.

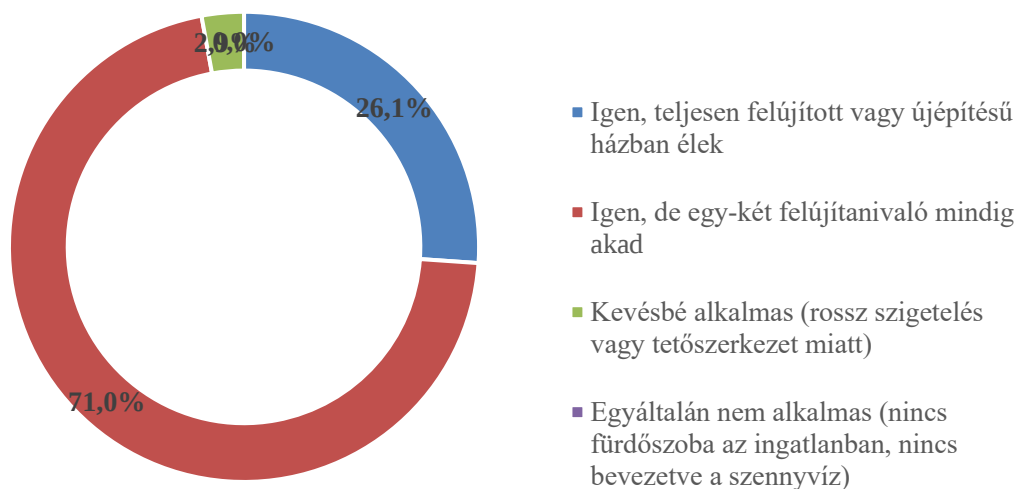
Ön szerint mennyire biztonságos a környezet, ahol él?

16. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékel diagram
Forrás: saját diagram

Annak köszönhetően, hogy minél több fiatal érkezik a községbe és hogy elérhető a falusi CSOK is, szebbnél szebb házakat figyelhetünk meg az utcákban. Ebből kifolyólag a válaszadók többsége is rendezett, lakhatásra alkalmas ingatlanban él. A statisztikák itt is azt mutatják, hogy azok részesülnek segélyben (lakástámogatás, egyszeri segélyjuttatás), akik szegényesen élnek és anyagi helyzetük nem engedik meg azt, hogy a házukra költsenek. A fejlődő technológia és a kecsegtető otthonfejlesztési támogatások lehetővé teszik a megújuló energia beszerelését, aminek a lehetőségével egyre többen élnek. Egyértelműen az vonatkoztatható ebből, hogy a lakosság nagy része azon van, hogy megfelelő életkörülményeket biztosítsanak családjáiknak, valamint a kialakult képet is tartsák az átutazók és ideköltözők érdekében. Továbbá a kritikus állapotúnak mondható Pacsatüttös részen is rendezett porták találhatók.

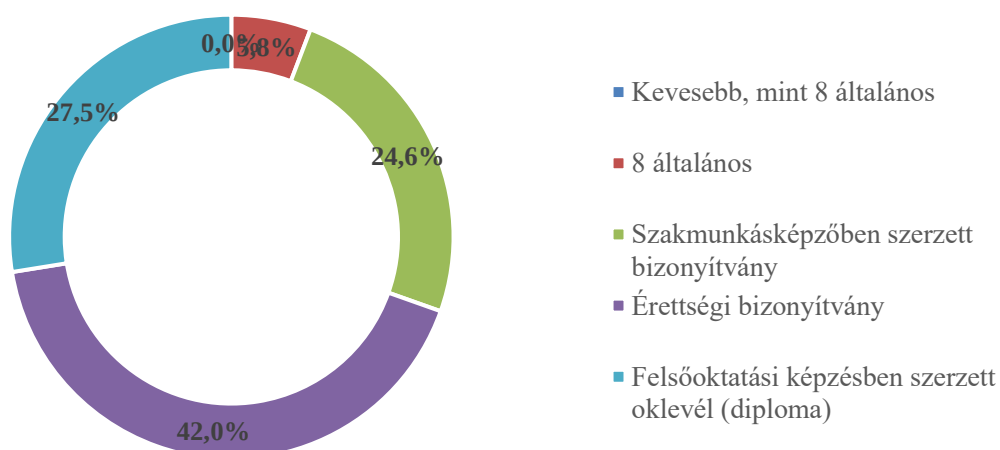
Az ingatlan, ahol jelenleg Ön él, megfelelőnek bizonyul a lakhatásra?

17. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

Nagyobb község, több munkalehetőség. Sokaknak biztosít megélhetést az Önkormányzat, egyes gyárak, mint a pékség és a baromfifeldolgozó, az oktatási és a közművelődési intézmények. Ebből adódóan a képzettségi elvárás is nagyobb, illetve a sok gyermek és ifjú is már egy magasabb szintre viszi tanulmányait, mint szüleik. A kérdőívet kitöltők többsége érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, de magas arányban tartalmazza a diplomásokat is. Egyértelműsíthető, hogy már itt látszik a szakadék a fejlődésben, hiszen egy „városi” környezet máris más tempót diktál, mint a falusi.

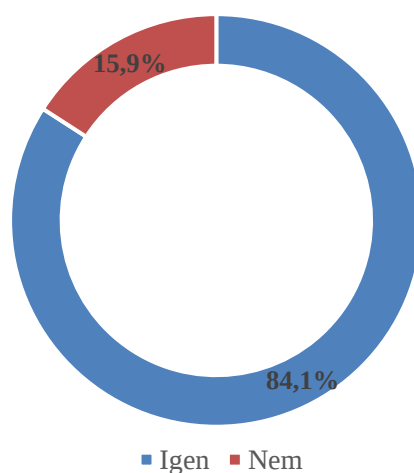
Az Ön végzettsége?

18. ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

Turisztikai vonzerőben bővelkedik Pacsa. Jeles látványosságai csalogatják a túrázókat és kirándulni vágyókat. A szálláshelyeken is gyakran fordulnak meg vendégek. A helyiek mégis úgy gondolják, hogy újabb figyelemfelkeltő műalkotás még több turistát hozna a környékre. Pacsán jelen vannak a helyi termékeket árusító kisbolt; színes rendezvényeken való részvételi aránya is növekvő tendenciát mutat, illetve az időszakos kiállításokra is kereslet van. A lakosok között akadnak olyan új gondolatok, mint a horgászat kiszélesítése, a napijegy árusítás, így több bevétele lenne a Horgász Egyesületnek; vagy pedig egy olyan nagyobb volumenű rendezvény honosítása, mint az éveken át megrendezett Motoros Találkozó is, ami majdnem egy évtized szünet után 2022-ben ismét megnyitotta kapuit három napra.

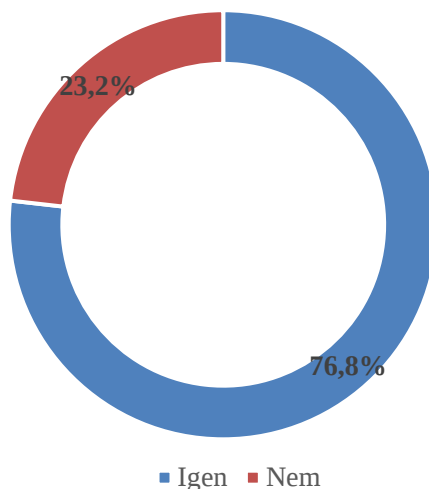
Új turisztikai látványosságok létrehozása és ezek fejlesztése növelné az Ön településének népszerűségét?

19. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram
Forrás: saját készítés

Az utolsó kérdés itt is megosztónak mutatkozik. Hiszen Szentpéterúrhoz hasonlóan, Pacsa is rendelkezik egy olyan külső településrészsel, amit a városhoz csatoltak az évek során, ez pedig Pacsatüttös. Valóban, nem uralkodnak olyan szegényes állapotok, mint a szomszéd településen (bádog házak, vízhálózat és villanybevezetés nélkül), azonban az életminőség az átlag alatt alakul. Természetesen vannak kiemelkedő családok itt is, akik próbálnak kitörni a „szegénység” sorából, ők próbálnak munkahelyet találni, iskoláztatni gyermekeiket és kerülni a bűnözést. A körülmények javítására nagy hangsúlyt fektet a vezetőség is, amelyet a 3.2.7. *Társadalmi kohézió* című alfejezetben ismertettem.

Az Ön meglátása szerint létező jelenség a „szegénység” a településen, ahol él?

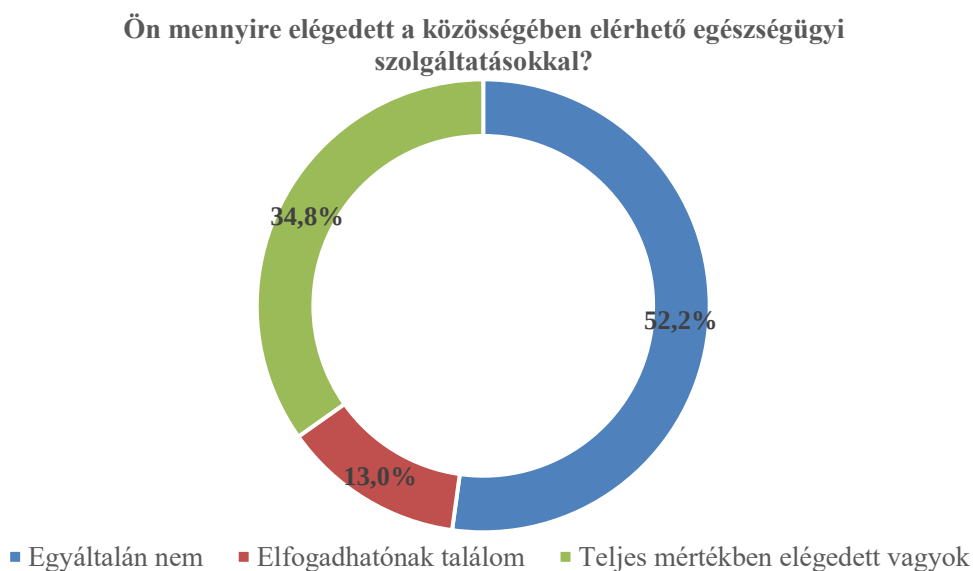
20. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékel diagram
Forrás: saját készítés

4.2.3. III. kérdőív – Egeraracsa

A harmadik kérdőív otthonául Egeraracsa szolgált. A felmért településen könnyen ment a felmérés, hiszen a több, mint 300 lélekszámú faluban gyorsan meglettek az eredmények. Ahogy az előzőekben említettem, könnyűnek gondolják, hogy egy ekkora kis településen megfelelő rendezvényeket és igazságos döntéshozatal; azonban a valóságban sokkal nehezebb feladat elé állítja a közösségi élet szervezőit a sors. Minél kevesebben vannak, annál több véleménynek és kérésnek kell eleget tenniük. A kérdőív alapján úgy tűnik, sikeresen végzik feladataikat.

A kimagasló rendezvények mellett, az egeraracsiak szeretik hasznosan eltölteni a szabadidejüket. Kulturális egyesületeiken kívül, akik szórakoztató műsorokat adnak elő és az ismert népdalokat éneklik fel, fontosnak tartják, hogy egy hétvége helyett, rendszeresen, hobbi szinten foglalkozzanak önmagukkal és feltöltődjenek a kimerítő hét után. Ezért is a falubeliek 56,5%-a csatlakozik a kézműves foglalkozásokhoz, ahol varni, horgolni és a kézügyességet fejlesztő tevékenységeket lehet gyakorolni. Az ezt követő legnépszerűbb időeltöltés a gasztronómiai ismeretek bővítése, ahol hagyományos ételekkel és egészséges életmóddal foglalkozhatnak a résztvevők. Ezt követi sportolás és a tanfolyamokon való részvétel.

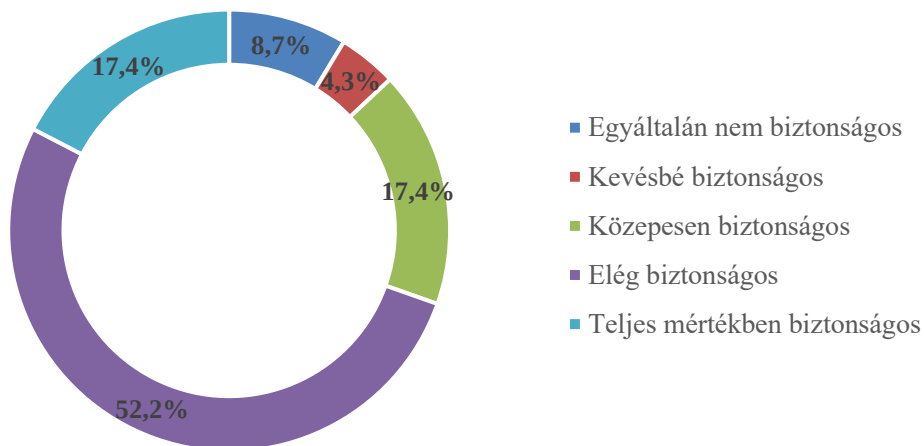
Az egészségügyi helyzetet a kis falu híven tükrözi. Feltehető, hogy a magas arányú elégedetlenség annak köszönhető, hogy éveken át nem volt saját orvosa a községnek, és ha volt, akkor is csak a helyettesítés, aki több településen is praktizált, ezáltal versenyt futott az orvos az idővel, így nem mindig kerülhetett mindenki sorra. Tovább ronthatja a helyzetet az is, hogy Egeraracsa már a Keszthelyi járáshoz tartozik, ezért a legtöbb esetben odáig kell utazniuk a szakrendelésekig, ahol amúgy is telítve vannak a rendelési napok. Valamint hiába Pacsa közelsége, ha itt nincsen mentőautó és riasztás van, meg kell várni, amíg kiérkezik Keszthelyről a segítség, majd ide szállítják el a beteget is. A legközelebbi gyógyszertár is Pacsán és Zalapátiban található. Az elszigeteltség sokszor áldás, de ebben az esetben az ellenkezőjét mutatja.

21. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram
 Forrás: saját készítés

Előnyére válik az is, hogy eldugott helyen található, lent a völgyben a település. Kevesen lakják, így olyan családias légkör alakult ki, ahol tudják egymást segíteni nem csak családon belül. Ezért a falura egyáltalán nem, vagy kevésbé jellemző a bűnözés, és a megélhetési lopás nem ismert erre felé. A szegényebb sorsú családok is megtalálják a módját a pénzkeresésnek. A válaszadók otthonosan és békésen élnek együtt egy olyan helyen, ahol mindenki lépését őrszemek figyelik, annak ellenére, hogy nem rendelkeznek önálló polgárőr egyesülettel és a rendőrszolgálat is ritkán jár erre felé.

Ön szerint mennyire biztonságos a környezet, ahol él?

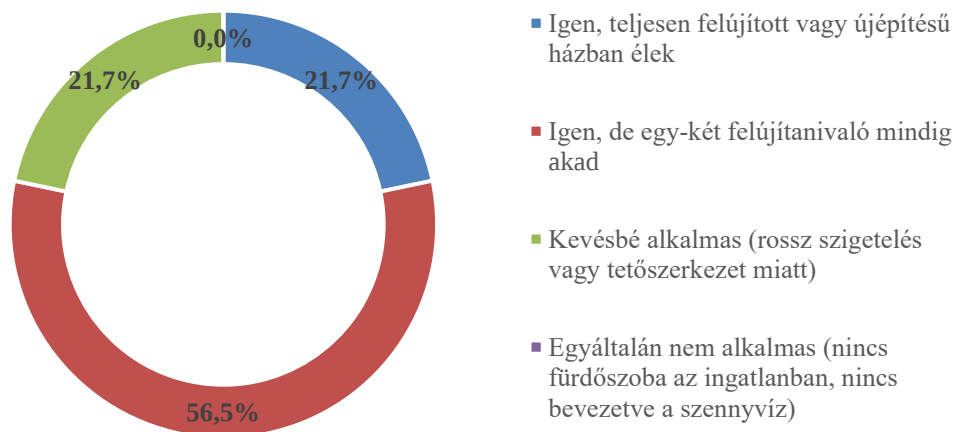

22. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékel diagram

Forrás: saját készítés

A lakhatással kapcsolatos kérdésre akár mi is megadhatnánk a választ anélkül, hogy a helybeli lakosoktól érdeklődnénk. A falun áthaladva szép, rendezett portákat lehet látni, csak egy pár lakatlan ház tárul elénk, míg más, felújított és igényes lakásokban pedig zajlik az élet. Ezért nem is mutat más képet az a statisztika sem, amit a lakosoktól gyűjtöttem be. Bár a lélekszám évek óta stagnál, mégis a fiatalok igyekeznek csinosítani az otthonaikat és lépést tartani a fejlődő építészeti stílusokkal.

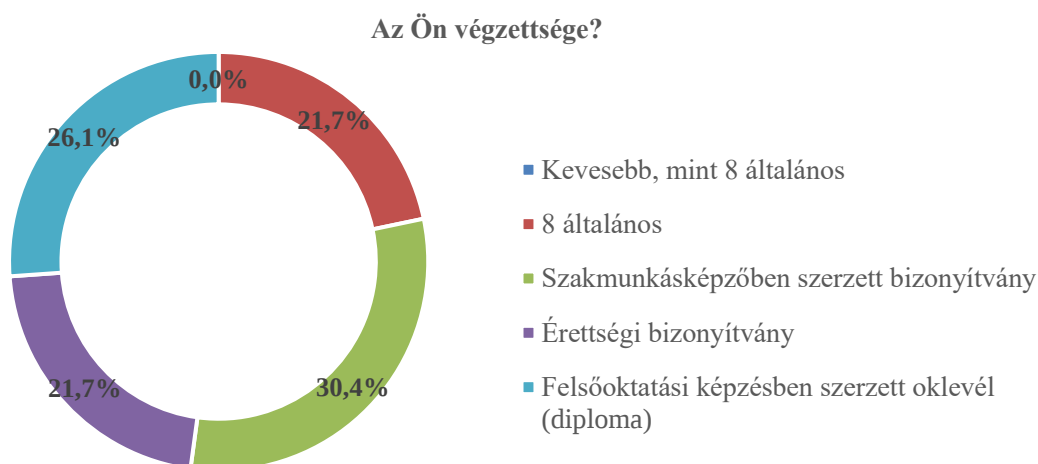
Az ingatlan, ahol jelenleg Ön él, megfelelőnek bizonyul a lakhatásra?

23. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékel diagram

Forrás: saját készítés

A vizsgált települések közül ez az a helység, ahol nem üzemel se bölcsőde, se óvoda, se általános iskola az oktatási intézmények közül. Tehát a lakosoknak már gyermekeiket a kezdetektől fogva ahhoz kell szoktatni gyermekeiket, hogy utazniuk kell vagy Zalaszabarba vagy pedig Zalaapátiba. Ezért arányosan oszlik el a tanultsági szint, pedig Szentpéterúrhoz hasonlóan a helybeli foglalkoztatottak száma maximalizálódott, így többen kénytelen továbbra is ingázni a munkahelyük és a lakhelyük között.

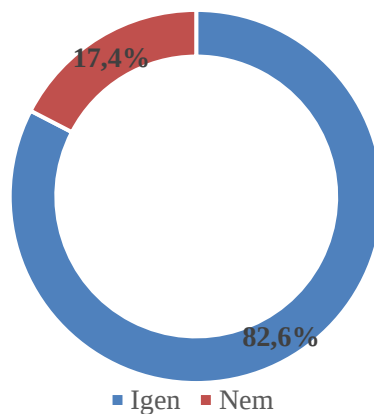

24. ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram

Forrás: saját készítés

A számos pályázat adta lehetőség új látnivalók kialakításához nyújtott segítséget. A valóság remekül tükrözi azt, hogy rendezvényeiken nem csak a hazaiak vesznek részt, hanem a környező településekről is érkeznek, akár 30 kilométer távolságból is. A lakosok meglátása mégis az, hogy egy újabb nevezetesség vagy látnivaló létesítése még több turistát vonzana hozzájuk.

Új turisztikai látványosságok létrehozása és ezek fejlesztése növelné az Ön településének népszerűségét?

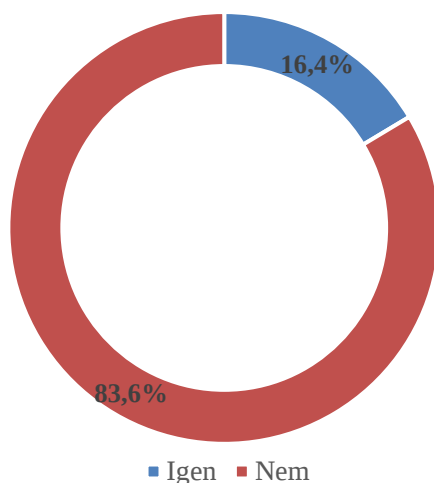
25. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram

Forrás: saját készítés

A legutolsó, és a többi településen is megosztó kérdés a szegénységről végre más eredményeket hozott, mint az előbbieken. Egyértelműen javult az elmúlt években az életszínvonal és közösen léptek fel egy-egy kényes téma érdekében. Ha valamikor is számít az, hogy az aprófalú előnyös, akkor az a szegénység felszámolásának érdekében sokat jelent. Hiszen a folyamat itt gyorsabb és dinamikusabb, mint egy nagyobb gettó negyedben, ahol újra és újra visszaeshetnek a kiinduló pontra a családok. Egeraracsán nincs jelen a szegénység, és a továbbiakban is arra törekednek, hogy ez a jelenség ne legyen ismert tényező a róluk kialakult kép felállításában.

A nemleges válaszok valószínűleg abból születhettek, hogy sokan nincsenek tisztában a „szegénység” fogalmával. Ugyanis a legtöbben a saját anyagi helyzetükből indulnak ki, és számba veszik azt, hogy esetlegesen minimálbérért dolgoznak, és elsiklanak azon életkörülmények felett, amelyek valójában megtestesítik a szegénységet, mint például a víz – és villanyszolgáltatás hiánya, lakóingatlan épület hiánya és a megélhetésért való lopás.

Az Ön meglátása szerint létező jelenség a „szegénység” a településen, ahol él?

26. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékel diagram
Forrás: saját készítés

5. Összefoglalás

Kutatásom céljaként kitűztem azt, hogy választ keressek arra, hogy miként is lehet egy csendes, családi környezetben békében élni úgy, hogy minden szolgáltatás elérhető legyen számunkra. Ezeket a kérdéseket gyakran halljuk a médiában és közösségi oldalakon, hiszen a folyamatos migráció során ezek a kérdések merülnek fel, mielőtt kiválasztanák az adott települést. Azáltal, hogy az internet most már az ország egész területét lefedi, így könnyebben hozhatunk döntéseket és valósíthatjuk meg a vidékfejlesztés által elvárt feltételeket és célokat a kis térségekben is. A felzárkózáshoz hozzátartozik az is, hogy az „elvándorló” fiatalokat a településeken tartsák, a lélekszámot ott növeljék, ne a városba. Mindezek által az elsődleges célcsoport a fejlesztések során az ifjúság, akik Magyarország jövőjének alapjait helyezik le napjainkban. Elsődleges célunkká kell válnia, hogy ez a migráció ne okozzon újabb drasztikus változásokat a rurális vidéken.

Ezek alapján elmondható, hogy Pacsa és térsége kiemelkedik Zala vármegyében, hiszen a kitűzött céljaitat erőn felül teljesítették és otthonos, családi környezetet teremtettek lakosaiknak. Pacsa nagyvárosi szerepe többek között kulturális lehetőségeket hozott magával. Minden olyan nagyobb rendezvényt arra alapozva szerveztek meg, hogy nem csak a helyieket, de a szomszédos településekről is több embert vonzzanak a kisvárosba. Ilyenek például egy musical előadás, térségi gyereknapi, motoros találkozóval egybekötött családi nap, civilszervezetek napja; és számos hasonló program lehetőség közül válogathattak az odalátogatók. Ezen események látogatásával az itt kirándulók megismerhetik a környezetet, a térségen zajló életet; valamint a szervezők és a program résztvevői is a szimpátia és barátság kialakítását kezdeményezik az újak felé, ezzel odacsalogatva hozzájuk az új letelepedőket. Azonban a kirepülő fiatalok nem igen utaznak messzire a szülőfalujuktól, gyakran egy szomszédos településen kezdik életüket. A kapcsolatteremtés hozta magával ezt a térségen belüli migrációt, hiszen hamar megismerkedhetünk az adott település életével.

Minden tervezetemet felülmúlta, hogy kutatásom fő célja az alábbiak szerint alakult úgy, hogy a mutatók egyértelműen összefüggően alakították ki a településekről a képet. Most már megemlíthető az elrejtett információ is, miszerint a három település közösen összedolgozik bizonyos dolgokban. Bár a települések között egyfajta versenynek kell fennállnia, hogy a letelepedőket ki tudja jobban megnyerni magának, mégis elengedhetetlen közös céljuk az együttműködés. Az eddigi fejlesztések alatt nem volt jelen a digitalizációs fejlesztések hada, azonban a hivatalok elsősorban léptek a szakemberek munkáik felé. Az életkörülmények

javítása valószínűleg az alapítások óta működik, minden korszakban megfelelő erővel és tudással igyekeztek elvégezni munkájukat.

Szerencsésnek mondható Szentpéterúr, Pacsa és Egeraracs „barátsága”, hiszen sok mindenben tudnak egymáson segíteni. A kulturális és közösségi életben még nem történt olyan, hogy ne látogatták volna meg egymás rendezvényeit, ne biztosítottak volna valamilyen szolgáltatást a másik számára vagy ne gratuláltak volna a sikerekhez. Ezenkívül igaz, hogy az általam vizsgált mutatók szerint mind a három község össze van kötve, amit együttesen, közös erővel értek el. Természetesen a dolgozatban szereplő három település mellett megemlíthető még Zalaigrice, Dióskál, Zalaapáti és Zalaszentmihály is. Hiszen ezen településekkel is szoros kapcsolatot ápolnak a vezetők, civilszervezetek, jogi személyek és magánemberek is. Fejlesztéseik ugyanolyan szinten hatnak a környező községekre, mint a vizsgált három helység. A kölcsönhatások apró rezgései lavinaként zúdulnak a községekre, ezáltal kihatást gyakorol azokra.

Tudomásul kell azt is venni, hogy semmi értelme a fejlesztésnek, ha nem adunk megfelelő alapokat ezen digitális eszközöknek. Valóban egy olyan világot élünk, ahol pár kattintással lehívható bármilyen adat az általunk érdekesnek vélt dologról. Hozzáférünk minden olyan személyes és nem személyes anyaghoz, amit a világhálón osztunk meg közvetlenül vagy közvetve: magánéleti fotók a közösségi médiában, vagy az EESZT felületen található egészségügyi dokumentumok. Az interneti hálózat kiépítése nem csak a fiatal korosztálynak nyújtott lehetőségeket, hanem az idősebb és nyugdíjas állampolgároknak is. Az IT eszközök megismerésével és annak használatával olyan helyekre is eljuthatnak, ahol eddig nem igen jártak, újabb hobbinak szentelhetik életüket, vagy pedig a rokonsággal tartják a kapcsolatot a világhálón. Fontos szerepe van a médianak is a fejlesztésekben. Hiszen az interneten hirdetett eladó házak, kiadó szálláshelyek és programsorozatok által karnyújtásnyira kerülhet a weben kutató. Főleg Pacsa városában jellemző, hogy a legtöbb eseményen jelen vannak a megyei sajtó, nagyvárosi televíziósirodák, így öregbítve a térség hírnevét nemcsak térségi és megyei szinten, hanem akár országosan is értesülhetnek a civilek.

A biztos alapnak vehető Okos Életkörülmények nem mindig kivitelezhetők egy elszegényedett településen, ahol a megélhetés is nehéz; hiába építik ki optikai szálon az internetet, ha a mindennapi élelmezésre és ruházzkodásra nem tud fordítani a kevés, vagy egyáltalán nem létező keretéből. A digitalizációnak ilyen helyen nincsen értelme. Mondják, hogy homokra nem építünk házat, mert az alapnak köszikla kell. Ez a köszikla lehet akár a lakosság, az önkormányzati vezetőség, vagy pedig külső szervezet, akik azért dolgoznak, hogy a szegénységet felszámolják.

A települések közti összefogást erősíteni lehet, minden lehetőséget ki kell aknázni. Ilyen példa a Zalatáj újság Pacsa és környéke című kiadványa is, melyben ezek a lakóhelyek eseményeiről lehet olvasni. Összefogással lehetne erősíteni a közösségi – kulturális életet is: közös sportnapok, versenyek, civil szervezetek bemutatkozására lehetőséget nyújtó események, fesztiválok. Térségi szinten több feladatot lehetne felvállalni, hisz a fenntartási költségek is osztódnának: például gyepmesteri szolgálat, zöld hulladék kezelésére lehetőséget, megoldást biztosítani.

Végül is a nagy kérdés az lehet, hogy vajon hol volt ebben az újonnan bemutatott információ. Ez a kutatás talán már évekkel ezelőtt lezajlott, hiszen a megfelelő partner kiválasztásában is sok kérdést kellett megválaszolni és rengeteg lehetőséget kellett mérlegelni a vezetőknek. Az én kutatásom valójában azt tartalmazta, hogy az adott településeken milyenek az életkörülmények mutatói és mik voltak a tapasztalatok az elmúlt öt évben.

Zárásként annyit tudnék még hozzátenni, hogy igenis egy közös érdek a kistelepülések, azaz a vidék fenntartása és fejlesztése, hiszen olyan határozott polgármesterekkel és képviselőtestülettel rendelkeznek, akiknek meglátása a továbbiakban is az, hogy a saját lakosaik igényeit helyezi előtérbe, és önös érdeküket félretéve segítik szomszédjaikat. A közösséget erős emberek kovácsolják, akikben ott a potenciál egy következő képviselőtestületre, város vagy falu igazgatására. Nemcsak a vezetőknek kell olyan útbaigazítást, vagy útirányt mutatni a közösség felé, amely a fejlődés irányába mozdítja el az eseményeket, hanem az ott élő közösségnek is ugyanolyan fontos szerepet kell vállalniuk a település életében. Célszerű olyan kötöttebb vagy kötetlenebb rendezvényeket is beiktatni a közösségi életbe, amelyek hagyományteremtő jelleggel, bizonyos időszakonként megrendezésre kerülnek és meghatározott céljuk van. A közösségben élőknek tudni kell kommunikálni egymással is, őszintén kell beszélni problémáikról, hogy erősíteni és segíteni tudják egymást a lakosok, a vállalkozások és a gazdák, ezáltal erős közösséggé kovácsolódhatnak.

Egy térség annyira erős, amellyé egy közösség teszi azt.

A térségben van az erő.

6. Köszönetnyilvánítás

Köszönetet szeretnék mondani elsősorban konzulensemnek, Dr. Bali Lórántnak munkájáért, hogy hitt bennem és minden szakmai tudását átadta nekem, valamint segített valóra váltani álmomat, hogy vidékfejlesztési agrármérnök legyek.

Hálás köszönettel tartozok az általam vizsgált települések polgármestereinek és a közösségi élet koordinátorainak:

Szummer László – Szentpéterúr alpolgármesterúr

Zobbné Szummer Mónika – Szentpéterúr közművelődési szakembere

Kelemen Tamás – Pacsa polgármestere

Dancs László – Egeraracs polgármestere

Kiss Nikolett – Egeraracs IKSZT munkatársa,
valamint a kérdőívet kitöltő lakosoknak.

Az ő segítségük és hozzáértésük nélkül nem készülhetett volna el a dolgozat, minden dokumentációt ők bocsájtottak rendelkezésemre. Munkájuk nem csak a községük életében játszik szerepet, hanem az enyémben is. Mély tisztelet és köszönet illeti őket.

Valamint nem utolsó sorban köszönetet mondok családomnak is, hogy minden szabadidejüket arra fordították, hogy munkámat végezhessem. Köszönöm a szüleimnek, hogy ilyen kitartónak neveltek.

7. Szakirodalom jegyzéke

- Digitális Jólét Program. 2021.** *Digitális Falu Program.* Budapest, 2021.
- Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2020.** *Okos Életkörülmények.* Dr. Mészáros Bence r.ezredes, 2020.
- Eötvös Loránd Tudományegyetem. 2014.** *Általános szociológia.* 2014.
- Gyémánt Richárd, Katona Tamás. 2014.** Demográfia 2014.
- Hunkár Márta. 2013.** *A kutatás módszertana.* 2013.
- Simsa Tünde 2021.** *Infojegyzet Településterv.* Budapest: Képviselői Információs Szolgalat, 2021/70.
- Kiss Nikolett és Dancs László. 2021.** *Egeraracsa beszámolója.*
- Kovács Zoltán. 2015.** *Népesség - és településföldrajz.* 2015.
- Központi Statisztikai Hivatal. 2018.** *Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve.* 2018.
- Mendöl Tibor. 1963.** *Általános Településföldrajz.* Akadémiai Kiadó, 1963.
- Pacsa Város. 2020.** *Pacsán történő beruházások 2014-től.* 2020.
- Sikos T. Tamás; Tiner Tibor; Bali Lóránt. 2013.** *Településfejlesztés Elméleti jegyzet.*
Debrecen : Debreceni Egyetem; Pannon Egyetem, 2013.
- T. Parázsó Lenke. 2012.** *Bevezetés a pedagógia kutatás módszereibe.* 2012.
- Vági Józsefné. 2000.** *Szentpéterúr.* 2000.
- Zobbné Szummer Mónika. 2020.** *Szentpéterúr Többfunkciós Közösségi Ház szakdolgozat.*
Budapest. : Soter Line Oktatási Központ, 2020.
- INTERNET1.** European Smart Villages Forum <https://smart-villages.info/>
Utoljára megtekintve: 2023.04.14.
- INTERNET2.** Lechner Nonprofit Kft. <http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu>
Utolso megnyitás: 2023.03.27.
- INTERNET3.** Wikipédia. <https://www.pacsa.hu/index.php/hu/>
Utolso megtekintés: 2023.03.27.
- INTERNET4.** Pacsai Általános Iskola. <http://www.pacsaiskola.hu/>
Utoljára megtekintve: 2023.01.24.

További források:

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és 368/2011. (XII. 31.) kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (ÁVR)
- 20/2018. EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről
- Szentpéterúr Községi Önkormányzat Képviselőtestülete 8/2019.(X.29) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 1491/2016. (IX. 15.) Korm. határozat a digitális termékek és szolgáltatások exportjának növeléséről, Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiájáról
- 1536/2016. (X. 13.) Korm. határozata köznevelési, a szakképzési, a felsőoktatási és a felnőttképzési rendszer digitális átalakításáról és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájáról
- 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozat a hazai innovatív vállalkozói környezet fejlesztéséről, a feltörekvő digitális vállalkozások versenyképességének javításáról és Magyarország Digitális Startup Stratégiájáról
- 1470/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

Interjúk és statisztikai adatok:

Zobbné Szummer Mónika *közművelődési szakember, Szentpéterúr*

Szummer László *alpolgármester, Szentpéterúr*

Kelemen Tamás *polgármesterúr, Pacsa*

Dancs László *polgármesterúr, Egeraracsa*

Kiss Nikolett *IKSZT munkatárs, Egeraracsa*

8. Mellékletek

A kérdőív kérdései:

A *Kulturális lehetőségek* témakörében ezekre a kérdésekre kerestük a válaszokat.

1. Kérem, válassza ki, milyen kulturális lehetőségek, szolgáltatások érhetők el az Ön településén!

- Mozi
- Színház
- Múzeum
- Könyvtár
- Zenés szórakozóhely
- Civil szervezetek/Egyesületek/Alapítványok által rendezett jótékonysági bálók és rendezvények
- Egyéb

2. Ön szerint a közössége által szervezett rendezvények melyik korcsoportot célozzák meg elsősorban?

- Gyermek korosztály
- Fiatal/tinédzser
- Fiatal felnőttek
- Középkorosztály
- Idős- nyugdíjas korosztály

3. Milyen kategóriában nyújt lehetőséget Önnek a közössége a szabadidejének eltöltésében?

- Ismeretek bővítése (tanfolyamok, fórumok)
- Sport (foci, tánc, aerobik, torna... stb)
- Kézműves foglalkozások (varró szakkör, horgolás, festés, gyöngyfűzés... stb)
- Gasztronómiai foglalkozások (egészséges életmód kialakítás, helyi ételkülönlegességek elkészítése)

Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában az alábbiakra kellett válaszolni:

4. Az Ön településén mely alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el?

- Orvosi rendelő
- Védőnői szolgálat
- Fogorvosi szolgálat
- Gyógyszertár
- Szociális gondozói szolgálat (idős-beteget ellátó szakember)
- Mentőszolgálat
- Ügyelet
- Egyéb

5. Ön mennyire elégedett a közösségében elérhető egészségügyi szolgáltatásokkal?

- Egyáltalán nem
- Elfogadhatónak találom
- Teljes mértékben elégedett vagyok

6. Az Ön véleménye szerint a település vezetőségének (polgármester és képviselőtestület) a feladatai közé tartozik az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése például támogatások és pályázatok útján?

- Igen
- Nem

A Személyes biztonságnál pedig erre kerestük a válaszokat:

7. Ön szerint mennyire biztonságos a környezet, ahol él?

- Egyáltalán nem biztonságos
- Kevésbé biztonságos
- Közepesen biztonságos
- Elég biztonságos
- Teljes mértékben biztonságos

8. Mi jellemző a különböző társadalmi csoportok együttélésére az Ön településén? (külföldi állampolgárok, kisebbség)

- Együtt tudnak élni
- Az esetleges nézeteltérések rendezése után az együttélés lehetséges (eltérő életmód és kultúra)
- Nehéz az együttélés

9. Mennyire elégedett az Ön és településének biztonságáért felelős szervek munkájával?
(polgárőrség, rendőrség, mezőőri szolgálat, térfigyelő kamerák jelenléte)

- Egyáltalán nem
- Elfogadhatónak találom
- Teljes mértékben elégedett vagyok

A Lakhatás minősége esetében:

10. Ön részesül bármilyen lakhatási segítségben?

- Igen, segélyként kapok támogatást az Önkormányzattól
- Igen, a Családsegítő szolgálat vagy Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével
- Nem részsülök ilyen támogatásban

11. Az ingatlan, ahol jelenleg Ön él, megfelelőnek bizonyul a lakhatásra?

- Igen, teljesen felújított vagy újjépítésű házban élek
- Igen, de egy-két felújítanivaló mindig akad
- Kevésbé alkalmas (rossz szigetelés vagy tetőszerkezet miatt)
- Egyáltalán nem alkalmas (nincs fürdőszoba az ingatlanban, nincs bevezetve a szennyvíz)

12. A lakóingatlan, ahol él, az Ön tulajdona?

- Igen, saját tulajdonom
- Nem, úgy bérlém
- Nem, szolgálati lakásban élek

Az Oktatási feltételeknél kíváncsiak voltunk arra, hogy:

13. Az Ön végzettsége?

- Kevesebb, mint 8 általános
- 8 általános
- Szakmunkásképzőben szerzett bizonyítvány
- Érettségi bizonyítvány
- Felsőoktatási képzésben szerzett oklevél (diploma)

14. Az Ön településén az alábbiak közül, milyen intézmények találhatók meg?

- Bölcsőde
- Óvoda
- Általános iskola

- Alkalmanként felnőttoktatási képzések (kitelepült oktatások, tanfolyamok)

A *Turisztikai vonzerőre* is rákérdeztünk:

15. Milyen turisztikai vonzerővel rendelkezik az Ön települése?

- Horgásztó
- Parkok és emlékművek
- Szőlős pincék
- Túra útvonalak és pihenő helyeik
- Falumúzeum/helytörténeti múzeum
- Bicikli útvonal
- Panzió, szálláshelyek
- Egyedi, hagyományőrző rendezvények

16. Új turisztikai látványosságok létrehozása és ezek fejlesztése növelné az Ön településének népszerűségét?

- Igen
- Nem

Utolsó kérdéseink pedig a *Társadalmi kohézióra* vonatkoztak:

17. Az Ön meglátása szerint létező jelenség a „szegénység” a településen, ahol él?

- Igen
- Nem

18. Ha igen, akkor mivel lépnek fel ez ellen?

- Önkormányzati pénzbeli segélyekkel, támogatásokkal
- Külső szervezetek támogatásának bevonásával (Élelmiszersomag osztás, ruhabörze, lakhatás teremtés, Cipős doboz akció)
- Helyi lakosok összefogása (napszámos munka biztosítása, élelmiszer és ruházat átadása)
- Nem jellemző a településre a szegénység

Fotók a községekből:

I. blokk - Szentpéterúr

27. ábra: LiliomDance előadása a szentpéterúri Művelődési Házban
Forrás: saját kép

28. ábra: Szűrővizsgálatokon vehettek részt a Művelődési Ház udvarára kitelepült buszokban a lakosok
Forrás: Szentpéterúr Község Facebook oldal, Letöltés ideje: 2023. 04. 11.

29. ábra: Lovasrendőrszolgálat az alpolgármesterúr közreműködésével
Forrás: saját kép

II. blokk - Pacsa

30. ábra: Hagymányos szüreti felvonulás Pacsán, előtt a Kisbíró és bíróné vezeti a menetet
Forrás: PhotobySzasa

31. ábra: A fogorvosi rendelő ünnepélyes átadója egykori országgyűlési képviselő úrral, Manninger Jenővel és Kelemen Tamás polgármesterúrral
Forrás: saját kép

32. ábra: Kelemen Tamás polgármesterúr maszkokat oszt a járókelőknek Bóbics Zoltán polgárőregyesületi elnökkel és Drózd Péter alezredessel
Forrás: Kelemen Tamás Facebook oldal, Letöltés ideje: 2023. 04. 11.

III. blokk - Egeraracs

33. Hagyományőrző búcsú és falunapi ünnepség a focipályára kitelepülve
Forrás: Kiss Nikolett

34. ábra: A Pacsai Polgárőr Egyesület tagjai szolgálatot teljesítenek az egeraracsai rendezvényen
Forrás: Kiss Nikolett

35. ábra: Toborzó Emlékfutás 2022-ben, amelyen Dancs László polgármesterúr feltűzi Egeraracs szalagját
Forrás: Kiss Nikolett

9. Ábrajegyzék

1. ábra: A három település térképen való elhelyezkedése.....	18
2. ábra: Szentpéterúr község lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben	19
3. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Szentpéterúron	24
4. ábra: Pacsa város lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben.....	26
5. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Pacsa városában	30
6. ábra: Egeraracs község lakosságának alakulása az elmúlt 6 évben.....	33
7. ábra: Közoktatásban részesülő gyermekek száma Egeraracs községben	36
8. ábra: Összehasonlító táblázat az Okos Életkörülmények alapján	38
9. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram	42
10. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékelt diagram	42
11. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékelt diagram	43
12. ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram	44
13. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram	45
14. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékelt diagram.....	45
15. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram	46
16. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékelt diagram.....	47
17. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékelt diagram	48
18. ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram	48
19. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram	49
20. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékelt diagram.....	50
21. ábra: Az Egészségügyi kondíciók vonatkozásában kiértékelt diagram	51
22. ábra: A Személyes biztonság vonatkozásában kiértékelt diagram	52
23. ábra: A Lakhatási minőség vonatkozásában kiértékelt diagram	52
24. ábra: Az Oktatási feltételek vonatkozásában kiértékelt diagram	53
25. ábra: A Turisztikai vonzerő vonatkozásában kiértékelt diagram	53
26. ábra: A Társadalmi kohézió vonatkozásában kiértékelt diagram.....	54
27. ábra: LiliomDance előadása a szentpéterúri Művelődési Házban	65
28. ábra: Szűrővizsgálatokon vehettek részt a Művelődési Ház udvarára kitelepült buszokban a lakosok.	65
29. ábra: Lovasrendőrszolgálat az alpolgármesterúr közreműködésével	65
30. ábra: Hagyományos szüreti felvonulás Pacsán, elől a Kisbíró és bíróné vezeti a menetet	66

31. ábra: A fogorvosi rendelő ünnepélyes átadója egykori országgyűlési képviselő úrral, Manninger Jenővel és Kelemen Tamás polgármesterúrral	66
32. ábra: Kelemen Tamás polgármesterúr maszkokat oszt a járókelőknek Bóbics Zoltán polgárőregyesületi elnökkel és Drózd Péter alezredessel.....	66
33. ábra: Hagyományőrző búcsú és falunapi ünnepség a focipályára kitelepülve.....	67
34. ábra: A Pacsai Polgárőr Egyesület tagjai szolgálatot teljesítenek az egeraracsai rendezvényen.....	67
35. ábra: Toborzó Emlékfutás 2022-ben, amelyen Dancs László polgármesterúr feltűzi Egeraracsa szalagját	67

NYILATKOZAT

Alulírott Kármánné Zobb Eszter, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Georgikon Campus, Vidékfejlesztési agrármérnöki - mesterképzés szak levelező tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023 év 05 hó 02 nap

Kármánné Zobb Eszter

Hallgató

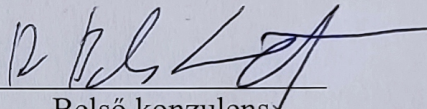
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A KARMAINE ZSÓB ESZTER (név) (hallgató Neptun azonosítója: JPU145) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2022. év 05. hó 02 nap

Belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.